

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

INTEGRACE ARABSKÉ KULTURY DO ČESKÉ SPOLEČNOSTI

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Tereza Ungrová

Obor D-OV se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Marie Fritzová, Ph.D.

Plzeň 2024

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 20.4.2024

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala Mgr. et Mgr. Marii Fritzové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce. Také za ochotu a odborné a cenné rady, které mi v průběhu zpracování práce věnovala.

Abstrakt

Tato bakalářská práce na téma *Integrace arabské kultury do české společnosti* se věnuje tomu, jakým způsobem probíhá integrace arabské (muslimské) menšiny do české společnosti. Hlavním cílem této práce je popsat historický přehled této integrace a analyzovat současné začleňování arabské muslimské menšiny do české společnosti. Dalším dílčím cílem je představit základní kulturní a sociální charakteristiky muslimské společnosti. Teoretická část je členěna do sedmi kapitol. První kapitola vysvětluje samotný pojem integrace. Ve druhé a třetí kapitole se věnují kulturním a sociálním znakům arabské (muslimské) komunity. Ve čtvrté kapitole mapují historický přehled rozšíření islámu, který v páté kapitole rozšiřují na historický přehled integrace muslimů do České republiky. Následující kapitola se zabývá muslimskými organizacemi na našem území, včetně problémů, které se jich týkaly. Poslední, sedmá, kapitola stručně popisuje současné soužití muslimů na našem území, zejména život mladých muslimů v České republice. Praktická část pojednává o tom, jak je na muslimskou menšinu v České republice pohlíženo v médiích a novinových článcích v současnosti. Výzkum se snaží zanalyzovat, zda média se o aktuální válce mezi Izraelem a hnutím Hamás vyjadřují objektivně. Dalším cílem je zjistit, zda má válka vliv na islamofobní nálady české společnosti. K dosažení stanoveného cíle byla využita kvalitativní obsahová analýza novinových článků z vybraných internetových zpravodajských portálů a sondážní výzkum.

Klíčová slova: islám, integrace, islamofobie, Česká republika, arabská kultura, muslimové

Abstract

This bachelor's thesis, *Integration of Arab culture into Czech society*, is devoted to how the integration of the Arab (muslim) minority into Czech society takes place. The main goal of this thesis is to describe the historical overview of this integration and to analyze the current integration of the Arab muslim minority into Czech society. Another partial goal is to present the basic cultural and social characteristics of muslim society. The theoretical part is divided into seven chapters. The first chapter explains the concept of integration itself. In the second and third chapters, I focus on the cultural and social characteristics of the Arab community. In the fourth chapter I map the historical overview of the integration of muslims into the Czech Republic. The following chapter deals with Muslim organizations in our territory, including the problems that concerned them. The last, seventh, chapter briefly describes the contemporary coexistence of Muslims in our territory, especially the life of young Muslims in the Czech Republic. The practical part discusses how the Muslim minority in the Czech Republic is currently viewed in the media and newspaper articles. The research tries to analyze whether the media express themselves objectively about the current war between Israel and Hamas. Another goal is to find out if the war has an effect on the Islamophobic sentiments of Czech society. To achieve the set goal, a qualitative content analysis of newspaper articles from selected internet news portals was used.

Keywords: Islam, integration, Islamophobia, Czech Republic, Arab culture, Muslims

Obsah

ÚVOD	1
1 INTEGRACE	4
2 ARABSKÁ MUSLIMSKÁ KULTURA	6
2.1 NÁBOŽENSTVÍ ISLÁM	7
2.4 TAJEMSTVÍ PĚTI PILÍŘŮ ISLÁMU.....	9
2.5 KORÁN – SVATÉ PÍSMO	10
2.6 PRÁVO ŠARÍA	11
2.7 DŽIHÁD – POVINNOST NEBO CTNOST?	12
3 TRADIČNÍ MUSLIMSKÁ RODINA	13
3.1 ŽENA S ROUŠKOU VE TVÁŘI, ANEB ŽENA V ISLÁMU	14
3.1.1 <i>Móda či tradice?</i>	15
4 ROZŠÍŘENÍ ISLÁMU	16
4.1 OD ZROZENÍ AŽ PO PÁD OSMANSKÉ ŘÍŠE	18
4.3 20. STOLETÍ	19
5 INTEGRACE MUSLIMŮ NA ČESKÉ ÚZEMÍ V DĚJINÁCH	21
5.1 OD POČÁTKU AŽ PO STŘEDOVĚK	22
5.2 ODRAZ ISLÁMU V NOVOVĚKU.....	23
5.3 MODERNÍ DĚJINY.....	24
5.4 OD OSVOBOZENÍ AŽ PO 21. STOLETÍ	26
6 MUSLIMSKÉ ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICĚ	27
6.1 ÚSTŘEDÍ MUSLIMSKÝCH OBCÍ	29
6.2 MUSLIMSKÉ OBCE V PRAZE A BRNĚ	30
6.3 „VYBÍZEL K NENÁVISTI.“	32
6.4 „CHCETE ZBRANĚ? POMŮŽU VÁM.“	33
7 MUSLIMOVÉ V SOUDOBÝCH DĚJINÁCH	35
7.1 ČISTÁ ISLAMOFOBIE NEBO XENOFOBIE?	35
7.2 MLADÍ MUSLIMOVÉ V ČESKÉ REPUBLICĚ	36
8 PRAKTICKÁ ČÁST	39
8.1 ŠÁTKOVÉ AFÉRY	40
8.2 HAMÁS X IZRAEL	44
8.3 VLIV MÉDIÍ NA ČESKOU SPOLEČNOST	47
8.3.1 <i>Obsahová analýza článků ze začátku konfliktu</i>	50
8.3.2 <i>Obsahová analýza článků v průběhu války</i>	51
8.3.3 <i>Obsahová analýza článků vydaných v roce 2024</i>	53
8.4 SHRNUTÍ.....	56
ZÁVĚR	58
SUMMARY	61
POUŽITÁ LITERATURA	62
INTERNETOVÉ ZDROJE	65

ÚVOD

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na integraci arabské, muslimské menšiny do české společnosti. Chtěla bych v úvodu zdůraznit, že jsem se nakonec věnovala především muslimským kulturním prvkům, protože při psaní práce se toto ukázalo jako nejrelevantnější přístup. K přihlídnutí k aktuálnímu dění jsem se navíc rozhodla zaměřit se také na současnou reakci české společnosti na teroristické útoky v pásmu Gazy. V praktické části tedy toto aktuální dění reflektuji pomocí analýzy článků. Jedná se pouze o sondážní výzkum a předložené výsledky nelze generalizovat na celou společnost.

Integrace muslimské, arabské menšiny do české společnosti je v současnosti velmi rozšířeným tématem. Z důvodu migračních vln z východních zemí a ohrožených oblastí postižených válkou dochází k růstu počtu muslimů v naší společnosti. Nicméně emigrace z důvodu nebezpečí není jediným důvodem muslimů k jejich migraci. Dalšími důvody jsou lepší pracovní podmínky nebo lepší možnosti pro studium. Společně s integrací vznikají problémy v otázce přístupu k příchozím z blízkovýchodního regionu a přilehlého okolí i samotným muslimským komunitám. Největší islámská centra se u nás nacházejí zejména v Praze, Brně, Teplicích a Karlových Varech.¹

Integrace je velmi složitý proces začleňování imigranta do hostitelské země. Zejména integrace muslimské menšiny je procesem se specifickými potřebami, neboť hostitelská země musí počítat se spojujícím prvkem dané skupiny, a to jest náboženská islámská víra, která je od naší kultury velice rozdílná.²

Předkládaná práce je rozdělena na dvě části, část teoretickou a část výzkumnou. V teoretické části této bakalářské práce se budu zabývat integračním procesem imigrantů z muslimských zemí (se zaměřením na arabskou kulturu) do české společnosti a jejím historickým vývojem až po současnost. Dalším dílčím cílem je představit základní kulturní a sociální charakteristiky arabské společnosti, se zaměřením na ty prvky, které ovlivnil islám. Hlavním výzkumným cílem této práce je zmapovat postupné kontakty a začleňování minoritní společnosti do společnosti majoritní.

Samotný pojem integrace a charakteristika pojmu je popsána v kapitole první. V následující druhé a třetí kapitole přibližuji základní prvky a myšlenky islámu. Zmiňuji zde

---

¹ PAVLÍKOVÁ, Eva. *Muslimští migranti a český sekulární stát*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-018-5, s. 17-22.

² Tamtéž, s. 17-41.

posvátné texty, pilíře víry či život tradiční společnosti. Hlavní cíle práce jsou obsaženy v historickém exkurzu v kapitole páté, která mapuje sblížení muslimské komunity s naší kulturou od počátku až po 21. století. Následující kapitoly popisují život muslimů na našem území v současnosti. Píšu zde o hlavních muslimských organizacích, jejich představitelích i kauzách s nimi spojenými. Dále navazuji kapitolou o mladých muslimech a islamofobii, která volně uvozuje praktickou část, kde se na začátku zabývám šátkovými aférami.

Hlavní oporou pro teoretickou část byly publikace Jiřího Bečky, Miloše Mendela či Luboše Kropáčka, kteří se zabývají orientalistikou a Blízkým východem.

Jiří Bečka se narodil 16. října 1915 a zemřel 21. prosince 2004 v Praze. Byl to český orientalista, překladatel z mnoha jazyků a spisovatel. Vystudoval práva na Karlově univerzitě v Praze, dále zde také absolvoval studium orientalistiky a ve 30. letech 20. století podnikl několik cest do islámských zemí na Blízký východ. Od roku 1952 do roku 1976 pracoval jako vědecký pracovník Orientálního ústavu Československé akademie věd. Mezi jeho známé publikace patří mimo jiné: *Persko-český slovník* (2004), *Afghánistán* (1965) nebo *Íránský svět v české a slovenské literatuře a vědě* (1988). Mimo jiné, také spolupracoval na publikaci využitě pro účely této práce, *Islám v srdci Evropy* (2008), na které pracoval společně s Bronislavem Ostřanským, Tomášem Ratajem, Zdeňkem Vojtíškem a Milošem Mendelem.³

Miloš Mendel se narodil v roce 1952. Mezi lety 1970 až 1975 studoval obory arabistika a kulturní dějiny islámských zemí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Následně absolvoval studijní pobyt v Tunisu na Burgibově institutu živých jazyků. Od roku 1984 je pracovníkem Orientálního ústavu Akademie věd, a také od roku 1994 přednáší na Masarykově univerzitě v Brně. Od roku 1997 byl zvolen jako místopředseda Vědecké rady Orientálního ústavu a v letech 2002 a 2003 byl zvolen předsedou Vědecké rady. Mezi Mendelovy publikace patří např. *Mezi mýty a minarety* (2018), *Islám – Ideál a skutečnost* (2002), *Muslimové a jejich svět: O víře, zvyklostech a smýšlení vyznavačů islámu* (2016). Výše zmíněné publikace byly využity i pro tuto bakalářskou práci, jako jedny z hlavních studijních podkladů.⁴

---

³ Jiří Bečka. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2022. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jiří_Bečka. [cit. 2024-03-29].

⁴ Miloš Mendel. *Databazeknih.cz* [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/milos-mendel-8942>. [cit. 2024-03-29].

Profesor Luboš Kropáček je český islamolog, arabista a vysokoškolský pedagog, který se narodil roku 1939 v Praze. Studoval obory arabistika a anglistika na Karlově univerzitě. Mezi lety 1961 až 1989 spolupracoval se Státní bezpečností, která Kropáčka vyslala do několika arabských zemí. V současné době pracuje jako profesor v Ústavu Blízkého východu a Afriky na Karlově univerzitě. Mezi jeho nejvýznamnější publikace lze zařadit *Duchovní cesty islámu (1993)*, *Islámský fundamentalismus (1996)*, *Islám a Západ: historická paměť a současná krize (2002)*.⁵

Praktická část bakalářské práce pojednává o tom, jak je na muslimskou menšinu v České republice pohlíženo v daných médiích a novinových článcích v důsledku války Izraele s radikálním hnutím Hamás. Zjišťuji, zda teroristické útoky a válka v pásmu Gazy má vliv na islamofobní nálady v české společnosti, popřípadě, jak se k ní média vyjadřují. Jedná se o vybraná zpravodajská média a z nich vybraný vzorek článků, tudíž nelze výsledky generalizovat na celou českou společnost. K dosažení stanoveného cíle byl využit sondážní výzkum a kvalitativní obsahová analýza mediálních článků z daných zpravodajských portálů. V závěru jsou diskutovány nejdůležitější poznatky o problematice a vývoji integrace arabské muslimské menšiny na našem území a přístup české společnosti k této problematice.

V praktické části byla největší oporou pro lepší pochopení izraelsko-palestinského konfliktu publikace Marka Čejky – *Izrael a Palestina (2005)*.

Docent Marek Čejka je český politolog a odborník na Blízký východ, který se narodil se roku 1975. Vystudoval právo a politologii na Masarykově univerzitě v Brně a mezi lety 2001-2002 absolvoval stáž na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. V současnosti působí na Ústavu mezinárodních vztahů, a zároveň přednáší na několika univerzitách. Je autorem několika odborných publikací, mimo jiné *Judaismus a politika v Izraeli (2009)* či *Lidé svatých zemí (2012)*.⁶

---

⁵ Luboš Kropáček. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Luboš_Kropáček. [cit. 2024-03-29].

⁶ Marek Čejka. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2023. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Marek_Čejka. [cit. 2024-03-29].

1 Integrace

Integrace je nejdůležitějším procesem v rámci migrace a nejvyšší úrovní socializace. Sociální integrace znamená začlenění menšiny do již ustaveného celku společnosti a přizpůsobení se jejímu každodennímu životu. Umožňuje cizincům postupné se začlenění do společnosti. Integrace je oboustranným procesem, tudíž by měla být prioritní záležitostí jak pro imigranta, tak i pro hostitelskou zemi. Termín byl používán v různých rámcích a postupem času se jeho význam měnil a vyvíjel. Vanda Hájková ve své knize *Integrativní pedagogika* definuje sociální integraci jako „*oboustranný psychosociální proces sbližování minority znevýhodněných a majority intaktních.*“⁷

Pro moderní sociologii má největší význam v procesu integrace orientace na společné hodnoty a podílení se na společných zákazech a příkazech chování a názorů. U sociální integrace dochází k vzájemnému propojení mezi minoritou a majoritou. T. Parsons ve svém modelu sociálního systému popsal integraci jako „*modus vztahu mezi jednotkami systému, jímž tyto jednotky působí společně takovým způsobem, že zabraňují rozpadu systému a podporují jeho fungování jako jednotné jednotky.*“⁸ Sociální integrace spočívá v několika dimenzích. V dimenzi kulturní, funkční, komunikační a normativní. Normativní integrační proces lze chápat jako přizpůsobení norem a motivů takovým způsobem, že se díky tomu člen zařadí do normativního celku.⁹

Cizinec musí mít snahu a vůli se začlenit a integrovat do nové společnosti a hostitelská země se musí snažit cizince přijmout, popřípadě jejich integraci podpořit. Jedná se o dlouhodobý proces, který lze rozdělit do několika na sebe navazujících částí. Mimo jiné mají na integraci vliv dva důležité faktory. A tj. faktor vnitřní a faktor vnější. „*Vnitřní faktor závisí na prvotním vztahu většiny k menšině, pokud je tento vztah již od počátku bezproblémový, je otevřenost majority vůči menšině větší a začlenění se do ní je vítané a*

---

⁷ HÁJKOVÁ, Vanda. *Integrativní pedagogika*. 1. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2005. ISBN 80-86856-05-4, s. 21.

⁸ GEIST, Bohumil. Integrace sociální. In: *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1992. ISBN 80-85605-28-7, s. 135.

⁹ Tamtéž.

podporované.“¹⁰ Vnější faktorem je míněna majoritní společnost a její politický systém či ekonomika. Integrace není lehká jak pro cizince, tak i pro majoritní společnost, do které se cizinec začleňuje. „Cílem integrace je oboustranně přínosné nekonfliktní soužití cizinců a majoritní společnosti.“¹¹ Jedná se o vzájemné poznávání, setkávání a pochopení majoritní společnosti s menšinovou skupinou.¹²

Dle Věry Stýskalíkové, k tomu, aby byla integrace úspěšná je potřeba několik fází:

- I. Dynamická a obousměrná – klade důraz, jednak na přijímající společnost, tak také na imigranta. Z pohledu uprchlíka představuje proces začleňování do společnosti připravenost přizpůsobit svůj životní styl nové společnosti bez toho, aniž by ztratil svou kulturní identitu. Od majoritní společnosti je vyžadováno, aby přizpůsobila veřejné instituce demografickým změnám ve společnosti a přijala opatření a uprchlíky jako součást národního společenství.¹³
- II. Dlouhodobá – „začíná příjezdem do cílové země a je završena, když se uprchlík stane aktivním členem společnosti z právního, sociálního, ekonomického, vzdělávacího a kulturního hlediska.“¹⁴
- III. Multidimenzionální – vztahuje se, jak k podmínkám ekonomického, sociálního, kulturního, občanského a politického života země trvalého azylu, tak také k uprchlíkově vlastní percepci akceptace hostitelskou společností.¹⁵

Začlenění a integrace muslimů do společnosti bývá složitějším a komplikovanějším procesem než u nemuslimů. Je to z toho důvodu, že evropské a arabské společnosti se liší v mnoha důležitých bodech a tj. kultura a náboženství. V současnosti je společnost ovlivněna

---

¹⁰ MARADA, Radim, ed. *Etnická různost a občanská jednota*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. ISBN 80-7325-111-6, s. 23.

¹¹ Integrace cizinců. Mpsv.cz [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/integrace-cizincu>. [cit. 2023-09-14].

¹² MARADA, Radim, ed. *Etnická různost a občanská jednota*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. ISBN 80-7325-111-6, s. 23.

¹³ STÝSKALÍKOVÁ, Věra. *Modely integrace imigrantů a jejich projevy v české politice* [online]. 2004. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4041/5279>. [cit. 2023-08-20].

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Tamtéž.

negativními myšlenkami a postoji vůči této menšině, které proces integrace značně stěžují. Zdrženlivost a netolerance muslimské menšiny je založena zejména na uprchlické krizi, kdy do států na západě přišlo nemalé množství uprchlíků z východu. Velký podíl na negativním smýšlení vůči muslimech mají i česká média, kde objektivita není na prvním místě a sdílený materiál je založen na konkrétním výběru. Často je islám spojován s terorismem, násilím nebo válečnými konflikty na území Blízkého východu.¹⁶

Musíme brát v potaz, že přicházející migranti cestují do České republiky z různých důvodů a různých sociálních vrstev, tudíž se liší jejich životní podmínky a situace. První skupinou jsou migranti, kteří opustili svoji rodnou zemi kvůli životu nebezpečným podmínkám a jejich začátky u nás začínají v mnoha případech v uprchlických táborech, kde tráví čas po dobu správního řízení o udělení azylu. Bezpochyby je tato situace velice těžká pro rodiny s dětmi či ženy bez doprovodu.¹⁷

Druhou skupinou migrantů jsou muslimové, kteří přicestovali na naše území z důvodu studia či pracovní příležitosti. Tato skupina se s problémy muslimů v tíživé životní situaci téměř nesetkala. Nicméně i přes to mají obě skupiny migrantů problémy, které souvisejí nejvíce s jazykovou a náboženskou bariérou.¹⁸

2 Arabská muslimská kultura

Tato bakalářská práce se věnuje konkrétně arabské muslimské kultuře. Tato kultura je od naší rozdílná ve zvycích, tradicích i v celkovém pojetí života. Jedná se o odraz jiné kultury. Některé kulturní prvky jsou i v rozporu se zásadami právního státu západní společnosti. Muslimská společnost je velmi konzervativní a silně tíhne k tradicím, ale muslimové jsou velmi pyšní na svoji kulturní historii.¹⁹

Samotný Arabský svět se rozkládá od Maroka, přes severní Afriku, Arabský poloostrov až po Perský záliv a řadíme sem celkem 22 suverénních států v různých stupních hospodářského rozvoje. Oblasti Arabského světa lze rozdělit na bohatý východ, který těží ropu a chudý západ, představující sever Afriky. Všechny arabské země mají za úřední jazyk

---

¹⁶ PAVLÍKOVÁ, Eva. *Muslimští migranti a český sekulární stát*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-018-5, s. 7-26.

¹⁷ Tamtéž, s. 7-19.

¹⁸ Tamtéž, s. 19-22.

¹⁹ *Zajímavosti arabské kultury a filosofie* [online]. 2012. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/zajimavosti-arabske-kultury-a-filosofie-7997743>. [cit. 2023-10-11].

arabštinu, avšak i ta se liší svým dialektem napříč státy. Většina obyvatel těchto zemí jsou muslimové a jejich náboženské vyznání je islám, což je spojující prvek arabských států. Země s muslimskou většinou pak lze označit za islámský svět.²⁰

2.1 Náboženství islám

Islám je monoteistické náboženství, které vzniklo v 7. století v Arábii, v arabských městech Mekka a Medina. Jedná se o nejmladší světové náboženství. Nicméně svým počtem stoupců je islám, hned po křesťanství, nejpočetnějším světovým náboženstvím. Počet vyznavačů islámu se pohybuje okolo 2 miliard lidí. Přední postavou tohoto náboženství se stal prorok Muhammad, který se narodil roku 570 v Mekce v dnešní Saúdské Arábii, a jehož roku 610 navštívil archanděl Gabriel, který mu nařídil vytvoření nového náboženství ve jménu boha Alláha. Zjevit se mu měl údajně v jeskyni na hoře Hira, 17. dne Ramadánu. Od roku 613 započal Muhammad veřejně kázat. Vytvořením islámu, jakožto nového náboženství došlo ke spojení dosud roztroušených Arabů.²¹

V teologickém pojetí znamená slovo islám dobrovolné podřízení se Boží vůli. Vyznavači islámu se nazývají muslimové neboli ti, kteří jsou oddáni Bohu. Mimo Alláha věří muslimové i v Boží proroky, mezi které patří Abrahám, Ježíš, Mojžíš a Muhammad. Právě Muhammad byl posledním prorokem monoteistického náboženství islám.²²

Muhammad postupně obracel lid na svou stranu věřících a počet následovníků narůstal. Nicméně s počtem věřících narůstaly také problémy a neshody. Muhammadovo učení odsuzovalo polyteismus a pohanské kultury, což se nelíbilo vládnoucím rodinám v Mekce. Rozbroje vedly k odchodu Muhammada a jeho stoupců z Mekky do Mediny roku 622. Tato pouť je známá jako hidžra a tento rok je považován za počátek muslimského letopočtu.²³

Usídlení se v Medině bylo propleteno několika léty vojenských střetnutí a toto období bylo ukončeno až po šesti letech mírovou poutí do Mekky, kde bylo dohodnuto příměří na 10 let. Poslední Muhammadovo kázání se uskutečnilo roku 632 a je známo jako

---

²⁰ *Arabská kultura stokrát jinak* [online]. 2008. Dostupné z: https://www.hks.re/wiki/arabska_kultura_stokrat_jinak. [cit. 2023-10-11].

²¹ SARDAR, Ziauddin a Zafar Abbas MALIK. *Islám*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-882-1, s. 4-25.

²² MENDEL, Miloš. *Muslimové a jejich svět*. Praha: Dingir, 2016. ISBN 978-80-86779-42-3, s.17-19.

²³ Islam. *Britannica.com* [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Islam/Doctrines-of-the-Quran>. [cit. 2023-09-19].

„kázání na rozloučenou“. Ještě tento rok Muhammad umírá. Novým chalífou se stává Abu Bakr, který dále šíří islám tzv. mečem. Nástupce Abu Bakra, Umar, dokázal proniknout až do Damašku, kde porazil Byzantská vojska roku 636 v bitvě u Jarmuku. Výboje pokračovaly dále a roku 643 byla dobytá i Alexandrie, přičemž byla zničena i slavná knihovna. Dále byla definitivně dobytá i Persie.^{24, 25}

Po Muhammadově smrti, za vlády Alího, došlo k trvalému rozdělení islámu na dva základní směry, a to šíitský a sunnitský. Příčiny rozdělení islámu zapříčinila Muhammadova smrt a neoponechání žádného pokračování prorocství či poslední vůle, což způsobilo rozepře, dohady a napětí. Napětí vyvrcholilo roku 750, kdy došlo k převratu a svržení vládnoucí dynastie Ummajovců šíity. Ummajovská dynastie vládla od roku 661. Nahrazena byla dynastií Muhammadova strýce Abbáse.²⁶

Šíitská větev islámu věří pouze v přímou pokrevní linii proroka Muhammada, tzv. Imáma. Počet vyznavačů tohoto směru je odhadováno zhruba na 10 až 15 % z celkové muslimské populace. Největší zastoupení nalezneme ve státech Írán, Ázerbájdžán a Irák. Sunnité jsou méně konzervativní a věří v Chalífu neboli vůdce muslimské obce, který byl zvolen za účelem ochrany víry a dodržování islámského práva. Počet stoupenců tohoto směru je výrazně vyšší. S odhadem tvoří sunnitský islám 85 až 90 % všech muslimů. Tento směr je vyznáván ve většině muslimských státech, s výjimkou výše jmenovaných.^{27, 28}

Islám, jako každé jiné náboženství, se řídí svými pravidly, normami a zákony, které jsou souborem zásad, jak být správným muslimem a pro každého muslima jsou závazné. Systém pravidel vymezuje zákazy, tresty, ale mimo jiné i samotný vztah muslima k Bohu. Vztah člověka k Bohu je vyčleněn a popsán v pěti povinnostech, tzv. pěti pilířích islámu.

---

²⁴ Islam. *Britannica.com* [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Islam/Doctrines-of-the-Quran>. [cit. 2023-09-19].

²⁵ SARDAR, Ziauddin a Zafar Abbas MALIK. *Islám*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-882-1, s. 26-28.

²⁶ Tamtéž, s. 68-77.

²⁷ Islam. *Britannica.com* [online]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Islam/Doctrines-of-the-Quran>. [cit. 2023-09-19].

²⁸ MÜLER, Zdeněk. *Islám: náboženství, civilizace, společnost, ideologie, moderní svět a modernizace, islamismus*. Praha: NS Svoboda, 1997. ISBN 978-80-200-1818-2, s. 27-30.

2.4 Tajemství pěti pilířů islámu

Pět pilířů islámu tvoří základ náboženství islám a udávají nejdůležitější povinnosti, které musí každý muslim dodržovat. Zahrnují vše, co musí muslim splnit, aby byl správným muslimem. Jedná se o šahádu, salát, saum, hadždž a zakát.

Šaháda - Šaháda, neboli vyznání víry je povinnost muslima vyznávat a věřit pouze v jediného Boha, Alláha, a v jeho proroka Muhammada. Tento sloup víry je vyjádřením pohledu na svět a odevzdanosti do vůle boží. V překladu znamená šaháda „svědectví“. Znamená to, že vše má pouze jeden jediný zdroj, na který se člověk obrací.²⁹

Salát – Salát, také známý jako pět povinných modliteb, je povinnost muslima vykonat pět kultických modliteb během dne. Pro muslimy jsou modlitby nedílnou součástí života. Znamená to pro ně kultický obřad, kdy mohou promlouvat k Bohu. Jedná se o projev pokory a odevzdanosti Bohu. Takováto modlitba nesmí být narušena, jinak by nebyla platná. Modlitby se odehrávají v poledne, odpoledne, za soumraku, v noci a za úsvitu. Modlitba je považována za platnou pouze v případě, že byly splněny všechny povinnosti: „čistota těla, čistota místa a šatu, náležitě odění, zaujetí správného modlitebního směru, znalost modlitebních časů a zbožné předsevzetí.“³⁰ Mimo povinných modliteb může muslim ještě praktikovat své osobní modlitby v libovolném počtu. Modlitby se vždy vykonávají směrem na východ, směrem k Mekce. Oděv při modlitbě musí ženě zakrývat celé tělo, kromě obličeje. Muži musí být zahaleni od břicha až po kolena, čistým a neposkvrněným oblečením. K modlitbám do mešity svolává muezzin.³¹

Saum – Povinnost muslima dodržovat půst od stravy, nápojů, pohlavního styku od svítání do soumraku během měsíce Ramadán se nazývá Saum. Jedná se o postní měsíc, během kterého dodržují muslimové striktní pravidla za účelem očištění. Tento pilíř je starým semitským zvykem, který zavedl prorok Muhhamad a dodržuje se již od roku 624. Půst se

---

²⁹ MÜLLER, Zdeněk, Adéla KŘIKAVOVÁ a Miloš MENDEL. *Islám, ideál a skutečnost*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-012-8, s. 97-98.

³⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. ISBN 80-7021-125-3, s. 96.

³¹ Objevte islám. *Objevte islám* [online]. 2001. Dostupné z: https://www.islamweb.cz/objevte_islam/13.htm. [cit. 2023-10-23].

drží po dobu jednoho měsíce, vždy od svítání do soumraku. Každodenní režim muslima se tento měsíc mění, kdy po setmění již půst neplatí a muslimové pořádají hostiny a oslavy nebo chodí do restaurací. Tento pilíř je považován za nejpřísnější a nejnáročnější islámský obřad, avšak je dodržován v zásadě všemi muslimy.³²

Hadždž – Jedná se o pout' do posvátného města Mekka, kterou by měl každý muslim, bez rozdílu pohlaví, vykonat alespoň jednou za život. Tato pout' má i svá pravidla. Muslim absolvuje pout' v prostém rouchu, které znázorňuje rovnost všech muslimů před Bohem. V Mekce musí ve svatyni Ka`ba sedmkrát obejít černo-zlatý oltář ve tvaru krychle a neznámého původu. Svatyni měl údajně při svém putování postavit sám Abrahám a jedná se o symbol pro ochranu rodového majetku.³³

Zakát – Muslimové jsou povinni platit almužnu. Jedná se o část peněz, kterou jsou povinni zaplatit na dobročinné účely či poutníkům. Poutníci jsou v těchto oblastech vnímáni jako posly Boží, jimž je dobré almužnu věnovat. Myšlenka zákonné almužny vychází již z judaismu a křesťanství, kde jsou hmotné statky považovány za zlo, neboť pohání lidi k touze si přisvojit více, než jim stačí. Almužna je v tomto případě brána jako očištění se z tohoto hříchu. Tento pilíř musí dodržovat každý muslim, jehož majetek přesahuje stanovené minimum. Netýká se otroků, dětí, postižených osob a jinověrců. V době chalífátu byli Židé a Křesťani zproštěni platit almužnu, ale platili tzv. daň z hlavy, která znamenala poplatek za ochranu od muslimské obce.³⁴

2.5 Korán – svaté písmo

Korán je hlavním náboženským textem a posvátnou knihou islámu. Začátky Muhammadova kázání se šířily pouze ústně, následně se zapisovaly na nejrůznější druhy materiálů, jako např.: kameny či kůže. Muhammadovo učení se začalo sepisovat až po odchodu z Mekky. Jedná se o poselství lidu, které sepsal prorok Muhammad, když se mu archanděl Gabriel

---

³² KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. ISBN 80-7021-125-3, s. 107-110.

³³ MÜLLER, Zdeněk, Adéla KŘIKAVOVÁ a Miloš MENDEL. *Islám, ideál a skutečnost*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-012-8, s. 115-128.

³⁴ Tamtéž, s. 111-115.

zjevil. Korán vyzývá své věřící k dodržování několika pravidel, jako např.: ke štědrosti, upřímnosti, milosrdenství, zbožnosti. Sepsán byl tedy v 7. století během života Muhammada. Korán je největší literární dílo arabského světa, proto je při předčítání Araby vnímán jako přímá řeč Boží.^{35,36}

Korán se skládá ze 114 kapitol, které se nazývají súry a nejsou uspořádány chronologicky. Každá súra obsahuje verše, tzv. éjety. Korán uvozuje krátká súra Al – fátiha, tzv. „Otevíratelka knihy“. Tato kapitola má speciální význam, neboť je recitována na začátku každé modlitby, což znamená, že Al-fátiha by měla být za den vyslovena sedmnáctkrát. Posvátná kniha je psána v arabském jazyce a dle muslimského práva neměl být Korán nikdy překládán, nicméně se toto pravidlo nikdo nedodržovalo a první překlad Koránu se uskutečnil již roku 1134 a jednalo se o přeložení díla do latiny. Text Koránu je označen za nepřeložitelný z důvodu, jakým stylem je toto literární dílo napsáno, proto jsou všechny jeho překlady považovány za kopie. V současnosti je Korán přeložen do všech světových jazyků. Do češtiny byl Korán přeložen počátkem 20. století.³⁷

2.6 Právo šaría

Již od počátku se islám vyvíjel, jako nový vzor pro morálku, tak i jako právní sankce. Islámské právo šaría je systém náboženských zásad islámu, které je odvozeno zejména z Koránu. Toto právo bylo sestaveno islámskými středověkými právníky na základě Koránu, sunny a analogie. Od tohoto práva se odvozují a vytvářejí zákony v muslimských zemích. V překladu znamená slovo „šaría“ cestu. Zabývá se politikou, ekonomikou, rodinou či sexualitou. Cílem je vytvoření státu, který bude spravedlivý v politické sféře, ale i sférách ekonomických a sociálních. Upravuje i práva a postavení ženy v arabské společnosti. V právu šaría jsou definovány i tresty za porušení náboženského práva. Příkazy, nařízení i zákazy se týkají všech záležitostí od narození až po smrt. Jedná se též o návod pro muslimy,

---

³⁵ OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Libri, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7277-404-3, s. 109-111.

³⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. ISBN 80-7021-125-3, s. 147.

³⁷ LUNDE, Paul. *Islám: víra, kultura, dějiny*. Praha: Euromedia Group k.s., 2004. ISBN 80-242-1093-2, s. 31.

jak žít v soukromém životě. Zmiňuje se také o vztazích muslima k Bohu či vztazích k lidem nevyznávajícím islám.³⁸

Vedle šarií se v muslimském státě uplatňuje také zvykové právo či zákony vydané hlavou státu. V průběhu 19. a 20. století se ve většinové společnosti dodržování šarií zúžilo na pět pilířových povinností vůči Bohu a právo dědické a rodinné. Trestní právo či hospodářství a ekonomika byla upravena podle evropských vzorů. V současnosti od náboženského práva zcela upustilo Turecko a mnoho dalších muslimských zemí toto právo modifikovalo. Často v preambuli ústavy je zmíněno, že zákony jsou v souladu se šariíou.³⁹

2.7 Džihád – povinnost nebo ctnost?

Současnost si vynucuje vysvětlení pojmu džihád. Z důvodů uprchlických krizí a teroristických útoků si novodobá společnost často spojuje džihád, právě s terorismem.

Nejznámější definicí pojmu džihád je ta, kdy džihád znamená povinnost bojovat, bojovat za dobro. Jedná se o úsilí vynaložené pro ctihodný cíl a také o formu rozšiřování islámu. V historii se uvažovalo o džihádu jako o šestém pilíři islámu, nicméně se rozhodlo, že se jedná spíše o kolektivní povinnost, zatímco jednotlivé pilíře jsou povinností každého jednotlivce. Nicméně tento boj může začít pouze za určitých a daných pravidel a podmínek. Džihád je poslední volbou k vyjednávání, kdy jiné možnosti nebyly úspěšné. Cílem je islamizace celého světa.⁴⁰

Džihád můžeme rozdělit na džihád jazykem, což znamená misijní poslání rozšiřování islámu. Dále na džihád srdcem, kdy se muslim snaží o vlastní mravní růst. Džihád mečem je označení pro boj proti nepřátelům a poslední je džihád rukou, kterou je míněna dobročinnost. Džihád srdcem byl Muhammadem označen za velký džihád a ozbrojený boj za džihád malý.⁴¹

---

³⁸ SARDAR, Ziauddin. *Islám: náboženství, historie a budoucnost*. Brno: Jota s.r.o., 2010. ISBN 978-80-7217-628-1, s. 105-106.

³⁹ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 195-196.

⁴⁰ KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. ISBN 80-7021-125-3, s. 114-116.

⁴¹ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 96-97, s. 190.

3 Tradiční muslimská rodina

Pojem rodina je v tradiční muslimské společnosti velmi důležitý pojem, proto se na tomto poli islámská společnost opírá o přímé pokyny v Koránu. Zásady rodinného práva jsou uvedeny také přímo v Koránu. Tradiční podoba rodinného práva v islámu se i v současnosti podílí na regulaci vztahů v manželském soužití, ale zasahuje i do vztahů sociálních či kulturních. Převládající typ rodiny v muslimských zemích je stále velkorodina, která se buduje v závislosti na tradici a konzervativní etice. Typická velkorodina má šest a více dětí, které jsou symbolem bohatství. Obecně platí, čím více dětí, tím více peněz. Hlavou rodiny je podle pojetí právního kodexu otec. Mužům je také připisován významný počet rozhodování. Od ženy se očekává, že bude rozšiřovat rodinu po mužské linii. Když se ženě narodí potomek mužského rodu má žena zajištěnou úctu, jelikož splnila nejdůležitější úkol. Syn v muslimských zemích znamená prosperitu rodiny, neboť zajistí pracovní sílu a finanční potenciál, se kterými se u dcer nepočítá. Podle tradice je muž stvořen pro tzv. vnější prostor, zatímco žena pro domácnost, tzv. prostor vnitřní. Vše začíná již ve výchově, kdy chlapci jsou posíláni ven a do sociálního života a dívky jsou ponechány doma, aby pomáhaly s domácností a připravily se pro budoucí roli manželky. I z tohoto důvodu nebyly dívky po několika staletích posílány do škol.⁴²

Ve výchově dětí, které je středem zájmu, má velké slovo samozřejmě matka, ale také tchýně. Výše jsem již zmiňovala, že po porodu syna se ženě dostane uznání, což se promítá právě v manželství jejího potomka. Matku by měl její syn obdivovat a zahrnovat dary mnohem více než svou manželku. Tchýně a matka nejsou, ale zdaleka jedinými, které se na výchově dítěte podílejí. Často se jedná také o sestry otce, ženy bratranců či starší sestry dítěte.⁴³

Nicméně založení rodiny předchází uzavření sňatku. Sňatek domlouvá otec nevěsty či jiný příbuzný z otcovy strany. Žena v tomto jednání nemá téměř žádné pravomoci. Důležitou součástí je i dar, tzv. mahr, jež ženich vyplácí nevěstě či její rodině. Jedná se o obnos peněz, který má zabezpečit ženu v případě rozvodu. Rodinné právo také stanovuje zásady pro uzavření sňatku. Žena si smí vzít pouze muslima, neboť manžel jiné kultury či

---

⁴² FROUZOVÁ, Magdaléna. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. 2.vyd. Praha: Vyšehrad, 2006. ISBN 80-7021-840-1, s. 13-19.

⁴³ MÜLLER, Zdeněk, Adéla KŘIKAVOVÁ a Miloš MENDEL. *Islám, ideál a skutečnost*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-012-8, s. 201-207.

náboženství by ji i jejich děti mohl omezovat v praktikování islámského náboženství. Naopak muži mají volbu svobodnější. Muslimové se mohou oženit se ženou, kterou si vyberou. Může se jednat i o křesťanku či židovku. Velké rozpolčení, zejména na západě, představuje možnost polygamního vztahu u muslimských mužů. Muži mají možnost uzavřít sňatek dokonce čtyřikrát. Podmínkou pro mnohoženství je, že muž bude schopen ke všem svým ženám přistupovat stejně a spravedlivě.⁴⁴

3.1 Žena s rouškou ve tváři, aneb žena v islámu

Dvojitý metr se v islámu projevuje i v otázce oblékání. Zatímco muži mohou nosit, co jim vyhovuje, od žen se očekává cudný oblek. Avšak postavení žen v islámu není jednotné, proto na otázku, jak žijí ženy v islámském světě, nelze jednotně odpovědět. Liší se v závislosti na kultuře a právech jednotlivých arabských zemí, tudíž neexistuje žádná „univerzální muslimka“. Ženy jsou vnímány v konzervativních arabských zemích jako podřadné a mnoha práv je ženám upírána. Mezi konzervativní země řadíme Saúdskou Arábii, Jemen a Irák. V těchto zemích nesmí ženy samy uzavírat smlouvy ani vykonávat jiné právní úkony bez přítomnosti svého muže. V Saúdské Arábii ženy dokonce do roku 2018 nesměly řídit automobil. Mezi méně konzervativní země řadíme Albánii, Turecko či Tunisko. Liberálnost je zde způsobena především politickou blízkostí západním zemím. V určitých teologických polemikách je žena dokonce líčena jako ďáblův nástroj, který svádí věřící ze správné cesty. Jako argument pro tento výrok je původně biblický příběh o Josefovi v egyptském zajetí. Otázka ženského postavení není v islámských zemích nic neobvyklého, naopak se jedná o hlavní téma politických bojů. Většina Evropanů vnímá muslimskou ženu jako otrokyni svého muže, která se ještě o něj musí dělit. Každopádně v současnosti mají ženy mnohem větší svobodu, než si západní společnost myslí.⁴⁵

Zahalování muslimských žen je spjato s dlouholetou tradicí a zvykem. Ačkoliv ze západních zemí často dochází k vlnám nepochopení, tak pro muslimské ženy má jejich oděv význam. Závoj představuje symbol ctnosti, poctivosti a slušnosti ženy. Se zahalováním by měly muslimské ženy začít společně s první menstruací. O zahalování žen se píše i v Koránu.

---

⁴⁴ *Islámské pojetí rodiny – Encyklopedie Migrace* [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.encyclopediaofmigration.org/islamske-pojeti-rodiny/>. [cit. 2023-10-11].

⁴⁵ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 72-78.

Korán ženám určuje, aby se oblékaly cudně, což je dle učení proroka Muhamada jeden z pilířů islámu. V Koránu je ženám přikázáno zahalovat své přednosti, nikoliv jim není přikázáno nošení šátku ani zahalování celého těla. Nicméně v již výše zmíněných fundamentalistických zemích zákony ukládají ženám povinnost úplného zahalování těla.⁴⁶

V průběhu let se o emancipaci žen snažil nemalý počet osob, nicméně se jedná o složitý a dlouhodobý proces. Dosud nejradikálnějším, a zároveň úplně prvním pokusem o zlepšení postavení ženy ve společnosti byly reformy ve dvacátých a třicátých letech za turecké buržoazní revoluce. Vůdčí osobností se stal Mustafa Kemal Atatürk. Právo Šaría bylo nahrazeno občanským zákoníkem, kde bylo zakázáno mnohoženství či muslimský způsob rozvodu a žena získala právo na společenský život, práci a vzdělání. Za vykonanou práci měla být žena dokonce peněžně ohodnocena stejně jako muž. Bohužel tvrdá buržoazní diktatura a hospodářská politika zastavila boj v ženské otázce. V poválečném období docházelo k úpadku a nezaměstnanosti, což znamenalo vrácení žen do domácnosti.⁴⁷

3.1.1 Móda či tradice?

Pokud v arabských zemích kráčí muslimská žena bez patřičného zahalení, vzbudí to ve veřejnosti odpor a neklid. Nejrozšířenějším druhem muslimského oblečení je šátek, který zakrývá ženě vlasy. Jedná se o hidžáb, pokrývku hlavy. Zahalení hlavy napomáhá ženě být skromnou a počestnou tím, že se neoblékají způsobem, který by přitahoval cizí muže. Zahalení má tedy ženu uchránit před pohledy cizích mužů, popřípadě zamezit mužským intimním představám. Ženy pečují o to, aby patřičná sexualita a intimnost zůstala pouze mezi ženou a jejím manželem, čímž zamezí pocitům žárlivosti či podezírání. Kromě ochrany ženy je hidžáb také symbolem zbožnosti. Žena nosící hidžáb se stává velmi viditelným znakem islámského náboženství. Ve státech jako je Saudská Arábie hidžáb nestačí, a proto zde ženy nosí nikáb. Nicméně v současnosti se mnoho vědců i právníků neshoduje na povinnosti nošení nikábu. Jedná se o závoj, který je součástí oděvu, a zakrývá vše mimo oči. Spor spočívá v problému zahalování obličeje a rukou, které nejsou intimními partiemi. Stoupenci argumentují tím, že nikáb pomáhá a chrání ženu před strachem a frustrací z mužského pohledu. Také se objevují názory, že nikáb je určen jen pro ženy, které jsou velmi atraktivní.⁴⁸

---

⁴⁶ MÜLLER, Zdeněk, Adéla KŘIKAVOVÁ a Miloš MENDEL. *Islám, ideál a skutečnost*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-012-8, s. 157-160.

⁴⁷ Tamtéž, s. 157-201.

⁴⁸ KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2786-1, s. 114-120.

Dalším oděvem je burka. Burka je oděvem, který zahaluje celou ženu, včetně tváře. Mnoho států je toho názoru, že burka již není symbol náboženství, a že žena ztrácí identitu. Z tohoto důvodu je nošení burky v mnoha zemích zakázáno. Jedná se např. o Francii, Rusko, Španělsko či Belgii. Plášť, jenž zakrývá celé tělo ženy, kromě obličeje, se jmenuje čádor. Jedná se o dlouhý a splývavý šat, který se vyrábí zejména v tmavé a černé barvě. Tento typ oblečení je vidět zejména v Íránu, kde ho nosí především šíitské ženy, neboť je povinný pro vstup k modlitbám do mešity.⁴⁹

Mezi méně známé druhy oděvů a zahalení muslimských žen patří např. al amira či chimár. Al amira je dvojdílný závoj, který se skládá z čepičky a šátku, který se přes čepičku nosí. Al amira zakrývá pouze vlasy a nosí jej především mladé dívky. Můžeme říci, že jedná o předstupeň nošení hidžábu. Tento typ nosí dívky zejména v Maroku. Chimár je pokrývka, která zahaluje společně s vlasy i hrudník, krk a ramena. Na rozdíl od hidžábu, tento druh zahalení nemá náboženský význam. Mimo klasického oblečení, mají muslimské ženy i speciální plavky, které dodržují pravidla islámského práva. Jedná se o burkiny, které ženě zahalují celé tělo. Obličejová část je viditelná. Pojem burkiny vznikl spojením slov burka a bikiny. Stejně jako burka i tento kus oděvu se jeví jako kontroverzní v západních zemích.⁵⁰

4 Rozšíření islámu

Západní břeh Arabského poloostrova byl pod islámskou vírou již za doby proroka Muhhamada. V době rozmachu islámu se Evropa o islámskou expanzi zajímala jen do té míry, do jaké s ní přišla do styku. Stejně tak Arabové o Evropě příliš nevěděli a nespojovali ji s křesťanstvím. Pár let po Muhammadově smrti docházelo k vojenským tažením, která rozšířila islám na území sánovské perské říše. Vpádem Arabů došlo k úplnému zničení této říše. Další zemí, která se s Araby seznámila byla Byzantská říše, kde již více než tři století bylo základním duchovním nástrojem křesťanství. Tažení proti zemím ovládaných Byzantskou říší probíhala v několika fázích. V letech 633–640 Arabové dobyli Palestinu a

---

⁴⁹ *Quran-Islam.org - True Islam* [online]. Dostupné z: [https://www.quran-islam.org/articles/part_3/the_burqa_\(P1357\).html](https://www.quran-islam.org/articles/part_3/the_burqa_(P1357).html). [cit. 2023-10-21].

⁵⁰ *Burka, nikáb, burkiny, čádor či hidžáb. Jak poznat rozdíly v oděvech muslimek?* [online]. 2021. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/burka-nikab-burkini-cador-hidzab-jak-od-sebe-odlisit-tradicni-odevy-muslimek-32257>. [cit. 2023-10-21].

Sýrii, důležitou bitvou se zde stala bitva u Jarmúku, levého přítoku Jordánu, roku 636, kdy Arabové vyhráli nad silnou byzantskou armádou. V letech 639–642 byl obsazen Egypt.⁵¹

Roku 661 nastupuje dynastie Umajjovců, která ukončuje demokratický chalífát. Ummajovská muslimská vojska dalšími expanzemi obsadila do roku 705 velkou část Maghrebu a roku 711 překročila úžinu poblíž Táríkovy hory. Tato skalnatá hora nese název po ummajovském vojevůdci, Táríkovi ibn Zijádovi, který se podílel na dobytí Pyrenejského poloostrova. Mezi lety 717–718 muslimské vojsko překročilo Pyreneje. Arabská invaze pronikla až do středu Francie, kde se setkala s vojsky Karla Martela a byla roku 732 poražena v bitvě u Tours a Poitiers. Do roku 750 byla pod nadvládou muslimů část střední Asie, severní Afrika a také území dnešního Španělska. Muslimská expanze byla pozastavena roku 750, kdy vláda Umajjovců nad muslimským světem byla svržena a nahrazena rodem novým.⁵²

Tyto arabsko-islámské expanze silně poznamenaly další vývoj Evropy. Byl oslaben vztah mezi Západem a Byzancí ve Středomoří. Tento stav vyvolal strach a touhu po novém, více bezpečném centru. Tímto došlo k formování Francké říše. I přes to byly styky s muslimským světem stále udržovány. Jednalo se zejména o styky hospodářské a kulturní, kdy muslimové odkupovali otroky a evropské suroviny za stříbro či jiné luxusní zboží. Skoro 500 let vládla dynastie Abbásovců nad islámským světem. V tomto období došlo k velkému rozmachu muslimské říše, a zároveň k jejímu upevnění. Hlavním centrem již nebyl Damašek, ale Bagdád. V době svého rozkvětu musela muslimská říše čelit nájezdům kočovných Turků, kteří se v 10. století snažili proniknout na území muslimské říše. Tento vývoj zapříčinil vytvoření nového státního aparátu – sultanátu.⁵³

Na přelomu 11. a 12. století započaly vojenské výpravy, známé jako křížové války. Výpravy znamenaly skoro dvě století přítomnosti křížáckých vojsk na území muslimské Levanty. Vojenské výpravy představovaly velkou moc a silné spojení západního křesťanstva. Příkladem je dobytí Jeruzaléma v roce 1099 první křížovou výpravou. Období křížových válek nepřikládají muslimové velkou váhu. V tomto období sice muslimský svět přišel např. o Sicílii nebo území dnešního Španělska, ale dobytá území v muslimské Levantě si

---

⁵¹ MENDEL, Miloš. *Muslimové a jejich svět*. Praha: Dingir, 2016. ISBN 978-80-86779-42-3, s. 18-21.

⁵² KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 19.

⁵³ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 16-21.

muslimové ve 12. století dobily zpět. Bezpochyby tyto události přispěly i k negativnímu smýšlení vůči arabskému světu, nicméně naopak prohloubily hospodářské, kulturní a obchodní styky s muslimskými zeměmi. Předními centry obchodování se stala Káhira, Bagdád a Damašek.^{54 55}

Daleko horší, než křížové výpravy znamenaly pro muslimy vpády kočovných Mongolů ve 13. století. Vpády zapříčinily zpusťování říše, ale také velké územní ztráty. Ve 14. století Mongolové přijali muslimskou víru, čímž se mohl islám nadále rozšiřovat.⁵⁶

V průběhu 14. a 15. století začaly vznikat na území celé muslimské říše samostatné státní útvary – sultanáty a chalífáty. V 16. století byla již říše rozdělena do několika státních útvarů, které vyznávaly různé podoby náboženství islám. Mezi přední a nejmocnější říše řadíme říši Osmanů, dále Sáfijovskou říši nebo říši Mughalů.⁵⁷

4.1 Od zrození až po pád Osmanské říše

Osmanská říše vznikla na Balkáně jako nový a silný soupeř Evropy. „*Toto impérium výrazně zasáhlo do evropských dějin ve smyslu politickém, ekonomickém i kulturním.*“⁵⁸ Začátky mocného impéria jsou spjaty s panovníkem Osmanem, který roku 1299 získal léno ve městě Eskişehir a jeho okolí. Osman zde vytvořil stát s velikým potenciálem a po své smrti zde zanechal zárodek mocného a ambiciózního impéria. Osmanův syn Orhan, který nastoupil na trůn po otcově smrti, začal s rozšiřováním území nové říše. Během této vlády dosáhla říše Černého a Marmarského moře. Spolu s Osmanskou říší rostla i její armáda, kdy mnoho byzantských vojevůdců přešlo na stranu tureckou a přijalo islám. Byzance se již během 13. století nacházela v krizi, ze které nebylo cesty ven. Mnoho států, které byzantská říše zahrnovala procházela komplikovanou situací, která vedla často až k rozdělení území. Takto

---

⁵⁴ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 27-30.

⁵⁵ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 21-27.

⁵⁶ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 27-30.

⁵⁷ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 27-39.

⁵⁸ MENDEL, Miloš. *Islám jako nepřítel?* Brno: Masarykova Univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7031-8, s. 87.

se stalo např. u Bulharska, Makedonie a Srbska. Turci postupně dobývali území Byzantské říše a postupovali více do vnitrozemí. Roku 1365 byl novým hlavním městem Osmanské říše učiněn Drinopol, což se stalo znamením pro Evropu, že už se nejedná pouze o dočasné výboje ze strany nového impéria.⁵⁹

Největšího rozmachu, jak územního, tak i hospodářského a ekonomického, Osmanská říše dosáhla za vlády Suleymana. Toto období v letech 1520-1566 je taky někdy nazýváno jako „osmanská renesance“. Suleymanův stát se rozkládal od Vídně po Arabský poloostrov a od Krymu po oblasti severní Afriky. Svrchovanost držel i nad nejsvatějšími městy islámu – Mekkou a Medinou. Není pochyb, že Evropa měla strach z tzv. tureckého nebezpečí. Nicméně po smrti Suleymana začala sláva a moc Osmanské říše upadat. Jedním z důvodů byli neschopní vládci, kteří se často stávali pouhými loutkami vezírů a poradců. Oslabování vlivu Osmanské říše vycítila i Evropa, která se odhodlala zbrojit. Jeden z úspěchů byla výhra v námořní bitvě u Lepanta roku 1571. V průběhu dalších století Osmanská říše ještě více slábla a stávala se čím dál menším konkurentem pro Evropu, jak po stránce vojenské, tak i hospodářské. Od 19. století se začala Osmanská říše rozpadat a její úplný konec přišel v roce 1922 zrušením sultanátu.⁶⁰

4.3 20. století

Státy, které vznikly rozpadem Osmanské říše se ve 40. a 50. letech 20. století dočkaly samostatnosti a nezávislosti, nicméně vznik nových států probíhal ve znamení neustálých vojenských střetů. Od těchto let také muslimové migrují na západ. Velkou roli při vzniku států mělo USA a SSSR, které se snažili o získání vlivu v jednotlivých oblastech na Blízkém a Středním východě. Největším konfliktem, který přetrvává až dodnes je arabsko-izraelský konflikt. Ve 30. letech 20. století byl poměr obyvatelstva na území Palestiny 30 % Židů a 70 % Arabů. Již ve 40. letech začaly propukat první nepokoje, které byly později nazvány jako Arabská revoluce. V 50. letech 20. století se vyskytl další problém mezi Araby a Židy v Palestině, neboť zde stoupal počet židovských imigrantů, které se velká Británie pomocí přistěhovaleckých kvót pro Židy snažila snížit, aby zmírnila napětí s Palestinci. Dokonce 17. 5. 1939 byla vydána britskou vládou tzv. Bílá kniha, která zveřejňovala plán na budoucích

---

⁵⁹ MENDEL, Miloš. *Islám jako nepřítel?* Brno: Masarykova Univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7031-8, s. 87-94.

⁶⁰ Tamtéž, s. 87-102.

deset let, kdy výsledkem měl být nově vzniklý palestinský stát. Ačkoliv byla Bílá kniha proarabská, byla odmítnuta Izraelci i Araby.⁶¹

Z důvodu neustálého a neutichajícího napětí na území Palestiny, se začalo uvažovat o jejím rozdělení a zřízení židovského státu pod taktovkou Organizace spojených národů. Valné shromáždění OSN rozhodlo 29. listopadu 1947 o rozdělení Palestiny na arabský a židovský stát, kde byl Jeruzalém pod mezinárodní správou. Židovskému národu bylo přiřčeno 56% území. Toto rozhodnutí se nelíbilo Palestincům, kteří proti nově vzniklému státu vyhlásili džihád. Tímto bylo jasné, že se válce nelze vyhnout.⁶²

Po vyhlášení státu Izrael 14. května 1948, se rozhodly arabské státy – Egypt, Libanon, Sýrie a Zajordánsko, nový stát napadnout. Tato válka trvala rok a byla ukončena na jaře 1949 díky příměří, které bylo zprostředkováno USA. Během palestinské války sice dokázal Izrael svoji existenci obhájit, nicméně Arabové tento stát neuznali. Kvůli angažovanosti USA v pomoci Izraeli se SSSR rozhodlo změnit strany a začalo podporovat arabské osvobozené hnutí.^{63 64}

Další válka vypukla 5. června roku 1967, když Egypt odtrhl přístup Izraeli do Indického oceánu pomocí blokády v Arabském zálivu. Tato válka se nazývá šestidenní, neboť trvala necelý týden do 10. června 1967. Izraelci na blokádu okamžitě odpověděli leteckým útokem, které zničilo většinu syrského, jordánského a egyptského letectva. Zároveň s leteckým útokem začal Izrael i s útokem na Sinaj, kde se jim podařilo obsadit celou Palestinu. Krátká šestidenní válka přinesla mnoho obětí. Zvláště na arabské straně byl vysoký počet ztrát na lidských životech, který čítal skoro 19 000 obětí. Roku 1969 byla ustavena Organizace islámské konference, která spojila všechny muslimské státy do jednotného mezinárodního bloku. Tato organizace slouží pro koordinaci činnosti muslimských zemí. Zastřešuje mnoho institucí jako např. Islámskou rozvojovou banku, Islámskou vědeckou nadaci, Červený půlměsíc a mnoho dalších.⁶⁵

Poslední válka začala 6.10.1973 na největší židovský svátek Jom Kippur, kdy Egypt a Sýrie současně zaútočili na Izrael. Egyptané, po vzoru Izraelců, pojmenovali tuto válku po

---

⁶¹ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina*. 3.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2013. ISBN 978-80-87474-90-7, s. 32-50.

⁶² POJAR, Miloš. *Izrael*. 2. vyd. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-435-7, s. 44-52.

⁶³ KRUPP, Michael. *Dějiny státu Izrael*. Vyšehrad, 2013. ISBN 978-80-7429-295-8, s. 13-19.

⁶⁴ POJAR, Miloš. *Izrael*. 2. vyd. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-435-7, s. 56-57.

⁶⁵ KRUPP, Michael. *Dějiny státu Izrael*. Vyšehrad, 2013. ISBN 978-80-7429-295-8, s. 56-64.

svém svátku – Ramadán, tudíž Ramadánová válka. V prvních týdnech války měli nepřipravení Izraelci veliké problémy a válku vedli převážně defenzivně. Nicméně 14. října se podařilo Izraelcům převzít iniciativu a od té doby zde byla zřejmá izraelská vojenská převaha. Seperátní mír byl podepsán až v roce 1979 ve Washingtonu, výměnou za vrácení Sinajského poloostrova Egyptu a slibu autonomie na obsazených palestinských územích.⁶⁶

Ačkoliv by se zdálo, že vypořádání mezi Araby a Židy dospělo konce, opak je pravdou. Arabsko-izraelské vztahy byly komplikovány existencí partyzánských organizací vzniklých z palestinských uprchlíků, které se soustředily na organizované teroristické akce. Nejvýznamnější skupinou byla Organizace pro osvobození Palestiny, zkráceně OOP, která byla založena v roce 1964 a v jejímž čele stál Jásir Arafat. Cílem tohoto hnutí bylo zničení státu Izrael a vytvoření demokratického palestinského státu. Izrael se v roce 1982 pokusil o likvidaci organizace vpádem do Libanonu, ale neúspěšně. V roce 1993 proběhlo v Oslu jednání mezi Izraelem a OOP, které bylo zakončeno uznáním svrchovanosti státu Izrael Organizací pro osvobozenou Palestinu. Naopak Izrael uznal OOP jako mluvčího Palestinců. Obě strany se tak dohodly na poskytnutí omezené palestinské autonomie v pásmu Gazy a na západním břehu Jordánu. Proti trvalému míru mezi Izraelem a Palestinci vystoupila palestinská fundamentalistická organizace Hamás, která organizuje stále nové teroristické útoky.

V současnosti je náboženství islám a terorismus staly pro širokou veřejnost synonymy. I když by se to zdálo příhodné po událostech z 11. 9. 2001 a současnosti. Islám nelze vinit z činů teroristických hnutí, neboť tato hnutí mají vlastní pokřivenou logiku a myšlení. Proto nelze měřit všechny muslimy stejným metrem.⁶⁷

5 Integrace muslimů na české území v dějinách

Přítomnost muslimů v české společnosti je spíše novodobou záležitostí. V minulosti se muslimové na území České republiky vyskytovali pouze zřídka a působení islámu zde nemělo žádný vliv. I když české země nebyly nikdy přímo obsazeny muslimskými armádami, styk s islámem byl v českých zemích důsledkem geografické polohy vždy mnohem větší než s jinými náboženstvími.

---

⁶⁶ KRUPP, Michael. *Dějiny státu Izrael*. Vyšehrad, 2013. ISBN 978-80-7429-295-8, s. 81-84.

⁶⁷ SARDAR, Ziauddin a Zafar Abbas MALIK. *Islám*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-882-1, s. 149-170.

5.1 Od počátku až po středověk

V historii můžeme první zmínky o islámu na českém území najít již v raném středověku ve staroslověnském díle *Život sv. Cyrila*, které se věnovalo životu věrozvěsta. Jednalo se o jeden z mála kontaktů s arabským světem, kdy je v textu legendy uvedeno, že při svém studiu se Cyril stýkal s muslimy a pořádal misie k Arabům. Dále je v díle obsaženo uznání Muhammada na neposkrvněné početí panny Marie a samotné uznání Ježíše Krista. Mimo jiné jsou v textu obsaženy i úryvky a části z Koránu. Nicméně jeden z prvních přímých kontaktů s muslimskou populací se uskutečnil v době Velké Moravy, kdy docházelo k obchodním stykům mezi „naším“ územím a arabskými zeměmi. Tyto události jsou doloženy pomocí archeologických nálezů v Kelči na Moravě.⁶⁸ Během vlády knížete Boleslava I., zhruba kolem roku 965, přišel z islámské Andalusie cestovatel židovského původu, Ibráhím ibn Ja'kúb, který pobýval na českém území. Právě od tohoto cestovatele, ve službách ummajovského chalífy, existuje první zmínka o českých zemích a Praze v arabské literatuře.⁶⁹

Další zmínka o islámu přišla během křížových výprav ve 12. a 13. století. První křížová výprava, které se Češi zúčastnili pod vedením knížete Vladislava II., se uskutečnila mezi lety 1147–1149, a právě ze zápisků o této výpravě máme první zmínky o islámu. Z této doby se také dochovaly spisy z oblasti lékařství, matematiky či astrologie.⁷⁰ Další zmínky o islámském světě můžeme nalézt v literatuře vrcholného středověku. Jednalo se zejména o překlady zahraničních románů a legend. Nicméně ve většině případů se literatura o islámském světě zmiňovala spíše negativně. Muslimové byli popisováni jako nevzdělanci či neznabožský barbari. Vlídňější a pravdivější líčení muslimské civilizace bychom ve vrcholném středověku mohli nalézt ve světových cestopisech a dějinách. Nejznámější cestopisy, kterými se inspirovaly i české cestopisy, byly cestopis *Milion od Marca Pola* a *Cestopis rytíře Johna Mandevilla*, jehož autor je neznámý. Fiktivní příběh rytíře Johna Mandevilla líčí islám přívětivěji a snaží se nalézt příbuznost mezi islámem a křesťanstvím, zatímco Marco Polo ve svém cestopise definuje muslimy jako nepřátele křesťanství. Z české

---

⁶⁸ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 64.

⁶⁹ Dějiny muslimů Moravy, Čech a Slovenska. *E-islam.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.e-islam.cz/dejiny-muslimu-moravy-cech-a-slovenska/>. [cit. 2023-09-19].

⁷⁰ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku, etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 23.

literatury se nám dochoval cestopis poutníka Martina Kabátníka, který sepsal cestopis Cesta z Čech do Jeruzaléma a Kaira, kde píše o kladných změnách v Konstantinopoli, které byly v té době již pod nad vládou Osmanů. Tuto cestu Martin Kabátník podnikl v letech 1491-1492. Dalším, kdo podnikl cestu k Božímu hrobu byl Jan Hasištejnský z Lobkovic v roce 1493. Bohužel tento cestopis vyšel tiskem až v roce 1834 za pomoci F. L. Čelakovského. Východ a muslimská civilizace byla v této době neobjevenou a natolik zajímavou kulturou, která vzbudila zájem i v mnoha dalších českých poutnících, kteří se v nadcházejících letech rozhodli putovat do muslimských zemí. Byli jimi např.: Prefát z Vlkanova, Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic či Heřman Černín z Chudenic.^{71,72}

5.2 Odraz islámu v novověku

Následný kontakt s islámem se odehrál až mezi 16. a 17. stoletím, v době vrcholného středověku, kdy se Osmané snažili proniknout do Evropy v tzv. tureckých válkách. Při těchto válkách se uskutečňovaly i výboje ze strany Turků na území Moravy, čímž se Turci ocitli v blízkosti hranic s českým územím. Mimo jiné byli do bojů zapojeni i obyvatelé českých zemí, což dokládá kniha *Účast Čechů v obraně Vídně proti Turkům* od Bohuslava Miltnera z roku 1560. Významnou osobností 17. století se stal již výše zmíněný Heřman Černín z Chudenic, který byl roku 1616 vyslán do Turecka vyjednat mír mezi Osmanskou říší a Rakouskem. Další diplomatickou cestu do Turecka podnikl roku 1644. Na základě druhé turecké cesty se mu začalo přezdívat Turček.⁷³

Po tomto období začala vznikat literární díla, kde se více hovořilo o muslimské společnosti. V českých zemích se o největší vyličení arabského a muslimského světa a kultury zasloužil Václav Budovec z Budova, který mezi lety 1577-1584 pobýval ve městě Istanbul. Během svého sedmiletého pobytu v největším tureckém městě zde studoval jazyk, zahraniční politiku a kulturu. Po svém příjezdu zpět do českých zemí sepsal polemiku *Antialkorán*. Tento spis se stal druhým nejrozsáhlejším dílem v Evropě na téma islám. Literární dílo má dvě variace. První vydání vzbudilo rozbouření a podezření, že Václav

---

⁷¹ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 87-90.

⁷² MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9, s. 159-164.

⁷³ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 92-93.

Budovec se zastává či dokonce sympatizuje s islámskou vírou. Druhá varianta byla vydána až po skoro 20 letech, kde již Budovec více charakterizuje a kritizuje islám a jeho projevy. Kromě Antialkoránu je velice důležitá i korespondence Václava Budovce s důležitými osobnostmi v Evropě. V těchto dopisech podává zprávy o politických problémech nebo o průběhu válek. O islámu hovoří ve svých dílech i Jan Ámos Komenský, který se dokonce snažil o překlad Nového zákona do tureckého jazyka, nicméně se tato snaha neuskutečnila.⁷⁴

5.3 Moderní dějiny

V průběhu 19. století u nás docházelo k rozmachu vydávání české literatury, zejména naučné literatury a vědeckých časopisů, což umožnilo získávání dalších poznatků z muslimského světa. Kniha *Život Mohameda, zakladatele tureckého náboženství* je dílem Jana Hýbla z roku 1814, ve kterém se čtenář dovídá o životě proroka a Koránu. Další informativní, ale i kritické články o islámské kultuře si lidé mohli přečíst v časopisech, které vycházeli v druhé polovině 19. století, jako *Světobzor*, *Ruch* či *Národní listy*. Na přelomu 19. a 20. století byla naučná literatura doplněna o literaturu populární, kdy se jednalo zejména o pohádky z islámského světa. Mimo jiné se muslimská tematika odrazila i v divadelních hrách, hudbě, operách či architektuře.⁷⁵

K dalšímu přímému kontaktu s muslimy došlo v roce 1908. Od roku 1878 Rakousko-Uhersko okupovalo Bosnu a Hercegovinu, a právě v roce 1908 ji Rakousko-Uhersko anektovalo, čímž došlo k usazování muslimů na území monarchie. Roku 1912 došlo k podpisu říšského zákona o státním uznání islámu císařem Františkem Josefem I. Po následném rozpadu monarchie v roce 1918 se někteří muslimští jedinci stali obyvateli nově vzniklého státu a díky výhodnější hospodářské situaci v Československu sem přicházeli další. Od poloviny 19. století se také začal rozvíjet nový vědecký obor – orientalistika. Tento nezávislý vědecký obor se rozvíjel zejména na pražské univerzitě. Zpočátku se studoval jazyk a kultura, později literatura. V první polovině 20. století byla klasická orientalistika, v podobě odborné úrovně, doplněna o populární publikace. Důležitý přínos pro orientalistiku

---

⁷⁴ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 89-106.

⁷⁵ MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9, s. 222-227.

znamenovalo zřízení orientalistické knihovny a vznik světově uznávaného časopisu *Archiv Orientální*.⁷⁶

Ve třicátých letech 20. století docházelo k utváření muslimské obce, která však prošla i dobou útlumu v období po druhé světové válce. Roku 1934 byla na základě shlukování muslimů založena Muslimská náboženská obec pro Československo s centrem v Praze. Mezi první cíle, které si muslimská obec stanovila bylo uznání československou vládou. Tento požadavek měl několik bodů, které Ministerstvo vnitra nechtělo akceptovat. Některé z problémových požadavků byly např.: arabština jako úřední jazyk obce nebo vedení a uzavírání pohřbů či sňatků podle islámského práva. V roce 1935 Muslimskou obec uznalo Ministerstvo školství a národní osvěty, nicméně státního uznání se Muslimská obec dočkala až v roce 1941, kdy ji uznání potvrdilo i Ministerstvo vnitra a tehdejší protektorátní vláda. Bohužel, co se týče studia arabštiny, tak přednášky a diskuze se uskutečňovali v domácnostech, neboť vysoké školy nacisté zavřeli. Dokonce mezi lety 1937 a 1945 vydávala Muslimská obec časopis: Hlas Muslimské náboženské obce.^{77,78}

Jak bylo již výše zmíněno, muslimská obec po druhé světové válce byla výrazně utlumena a v době protektorátu Čechy a Morava byla na základě Benešových dekretů zrušena. Důvodem ke zrušení byly údajné pronacistické myšlenky předsedy muslimské obce, Mohameda Birkciuse, který byl odsouzen na osm let vězení. Během války odmítal Židům konverze k islámu, které by Židy zachránili před převozem do koncentračního tábora.⁷⁹

Daniel Topinka ve své knize *Muslimové v Česku, etablování muslimů a islámu na veřejnosti* píše, že počet občanů původem z arabských zemí, pobývajících na území Československa se během éry komunistického režimu znatelně zvýšil, v důsledku politiky, kdy Československo začalo výrazněji spolupracovat s některými pokrokovými arabskými

---

⁷⁶ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 63, s. 106–118.

⁷⁷ Tamtéž, s. 131–144.

⁷⁸ Dějiny muslimů Moravy, Čech a Slovenska. *E-islam.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.e-islam.cz/dejiny-muslimu-moravy-cech-a-slovenska/>. [cit. 2023-09-19].

⁷⁹ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 157-162.

zeměmi, kdy se dokonce Československo stalo v mnoha případech zprostředkovatelem vlivu SSSR na Blízkém východě.⁸⁰

Zatímco podle publikace *Islám v Českých zemích* od Miloše Mendela a Jiřího Bečky, konkrétně muslimskou obci po roce 1945 opustilo mnoho členů, včetně Jiřího Bečky. Zároveň aktivita obce značně klesla a po roce 1948 byla obec komunistickou vládou přehlížena a ignorována.⁸¹

Společně s komunistickým režimem vešel v platnost zákon, podle kterého musela každá náboženská církev, pokud chtěla legálně působit, podepsat prohlášení, ve kterém se měla přihlásit k podpoře budování socialismu. Státem uznané náboženské církve byly pouze ty, které probíhaly pod dohledem a se souhlasem komunistických orgánů. Těmto církvím stát platil duchovní a posílal dotace.⁸²

Po zrušení státního uznání Muslimské obce Benešovými dekrety se Muslimská obec pokusila o novou registraci v období Pražského jara roku 1968, nicméně žádost zůstala bez reakce. V této době mnoho muslimských zemí přistoupilo k národnímu socialismu, čímž se veřejné uznání islámu a Muslimské obce ze strany státu nezdálo bezpečné. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa 21.8.1968 téměř celé vedení muslimské obce emigrovalo a aktivita obce ještě více upadla.⁸³

5.4 Od osvobození až po 21. století

Normalizační období znamenalo pro muslimy v ČSSR další období stagnace. Až po roce 1989 se v osvobozeném Československu začaly utvářet nová muslimská uskupení, která postupem času byla zaregistrována a byl jim udělen právní status. Hlavní centrum se přesunulo z Prahy do Brna a roku 1990 byla podána opětovná žádost o uznání a registraci obce, nicméně již pod novým názvem: Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR. Hlavním iniciátorem této žádosti byl prof. Mohamed Ali Šilhavý, ale ani tato žádost nebyla

---

⁸⁰ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku, etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 55-61.

⁸¹ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 162–163.

⁸² Dějiny muslimů Moravy, Čech a Slovenska. *E-islam.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.e-islam.cz/dejiny-muslimu-moravy-cech-a-slovenska/>. [cit. 2023-09-19].

⁸³ BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8, s. 163–166.

úspěšná. Od roku 1989 docházelo k postupné emigraci do osvobozeného Československa, jejíž součástí byli i muslimové. Postupně se zvyšoval počet muslimů na našem území, a také počet muslimských organizací. Většina muslimských organizací vznikla během devadesátých let 20. století. Mezi tyto organizace patřilo např.: Islámské centrum v Praze, Islámská nadace v Brně, Liga českých muslimů nebo Muslimská unie. Některé z těchto organizací fungují dodnes. Zastřešující organizací se stalo Ústředí muslimských obcí. Oficiální uznání získalo Ústředí až v roce 2004. Tento rok získalo Ústředí tzv. první stupeň registrace. Od roku 1991 začal také opět vycházet časopis Hlas Muslimské náboženské obce.⁸⁴ Roku 1991 byl na schůzi Ústředí muslimských náboženských obcí do čela Ústředí zvolen prof. Šilhavý a o rok později byl na valném shromáždění potvrzen.⁸⁵

Mezi lety 2000 až 2009 došlo k větší medializaci islámu, respektive islámského terorismu jako např.: Londýn v roce 2005 nebo pád „dvojčat“ v New Yorku v roce 2001. V této době dochází pod vlivem médií k vnímání muslimů jako k potencionální hrozbě. Podle průzkumu agentury STEM, realizovaného pro *Hospodářské noviny*, si o islámu v roce 2006 nemyslely nic dobrého tři čtvrtiny Čechů a šedesát procent z něj mělo strach.⁸⁶ V období pěti let, od roku 2010 do roku 2015, se začaly vytvářet protiislámské a protiimigrační tendence a techniky. Významnou platformou pro šíření těchto myšlenek se staly sociální sítě.⁸⁷

6 Muslimské organizace v České republice

Na území Českého státu existuje několik samostatných muslimských organizací, které zastřešuje Ústředí muslimských obcí v České republice se sídlem v Praze. „Její název v arabštině (jazyk liturgický) je *Al Ittihad Al Islami*.“⁸⁸ Největšími středisky jsou Praha, Brno a Teplice. V Praze a Brně vznikly regionální Muslimské obce v roce 2007. O dva roky

---

⁸⁴ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 23–24.

⁸⁵ Dějiny muslimů Moravy, Čech a Slovenska. *E-islam.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.e-islam.cz/dejiny-muslimu-moravy-cech-a-slovenska/>. [cit. 2023-09-19].

⁸⁶ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 25.

⁸⁷ Tamtéž, s. 25-27.

⁸⁸ STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

později vzniká Muslimská obec v Teplicích. Roku 2010 vzniká muslimská obec v Hradci Králové a jako poslední vzniká muslimská obec v Karlových Varech v roce 2012. Kromě těchto hlavních organizací existují v Praze a v Brně Islámské nadace, které vlastní dvě mešity. Procesu vzniku obou mešit předcházela velmi bouřlivý proces a složitý dialog s úřady, jelikož je islám označeno jako „rizikové náboženství“ a často se spekulovalo, zda vystavěním mešit nedojde k ohrožení. Mešity byly vystavěny v malém a skromném provedení, což se v budoucnu ukázalo, jako problém, kdy vyznavačů islámu přibývá a všichni se do mešity nevejdou. I lokalita mešit je velmi nešťastná, zejména lokalita mešity v Praze, která se nachází na konečné stanici metra na Černém Mostě a dostavit se k modlitbě předchází složitá a zdlouhavá cesta pražským metrem. Proto v současnosti nejsou mešity mnoho navštěvované, jelikož značná část muslimů volí možnost modlitby doma.⁸⁹

Dalšími činnými organizacemi jsou Svaz islámských kulturních center s centrem v Praze či Všeobecný svaz muslimských studentů. Roku 2000 vznikla organizace Muslimská unie, která byla zaregistrována jako občanské sdružení, jehož cílem je zejména šíření víry, podpora vzdělávání či podpora nemocných nebo jinak postižených muslimů. Muslimská unie sdružuje zejména české muslimy, proto se již od počátku existence snažila pomoci s porozuměním četby Koránu a modliteb. K muslimským organizacím lze přiřadit i internetové muslimské komunity. Jedná se o skupiny lidí, kteří své názory sdílí a prezentují na sociálních sítích či jednoduše prostřednictvím internetu.⁹⁰

K tomu, aby obec mohla vzniknout, musí mít minimálně deset členů a v každém kraji je možné založit pouze jednu muslimskou obec.⁹¹ Členem muslimské organizace se může stát každý muslim a muslimka, který/á podá žádost o vstoupení do určité společnosti. Člen má povinnost ctít zásady islámské víry, ctít a dodržovat zásady muslimské obce, platit členské příspěvky, ale i dodržovat zákony ČR.⁹²

---

⁸⁹ PAVLÍKOVÁ, Eva. *Muslimští migranti a český sekulární stát*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-018-5, s. 57-66.

⁹⁰ Islám v Česku. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Islám_v_Česku. [cit. 2024-02-06].

⁹¹ Ústředí muslimských obcí – historie a současnost. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/historiecz.pdf>. [cit. 2023-11-09].

⁹² STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

6.1 Ústředí muslimských obcí

První zmínky o ústředí muslimských obcí sahají již do roku 1908, kdy Rakousko-Uhersko anektovalo Bosnu a Hercegovinu. Roku 1934 se konala ustavující schůze muslimské obce a započala snaha o její uznání Československem. Uznání se měla obec dočkat v roce 1941, nicméně schází důkazy o pravosti tohoto výroku. Nicméně i kdyby tomu tak bylo, tak by bylo uznání stejně zrušeno o čtyři roky později prezidentem republiky Edvardem Benešem.⁹³

Nečinnost muslimské obce trvala od zrušení Benešovými dekrety, přes komunistický režim až po rok 1989, kdy došlo k opětovnému ustavení obce profesorem Mohamedem Alím Šilhavým. Nicméně i přes snahy Mohameda Šilhavého se nepodařilo muslimskou obec registrovat. První stupeň registrace uznala Česká republika až v roce 2004. Kdy tomuto uznání předcházelo otevření mešit v Praze a v Brně.^{94,95}

Byly sepsány nové stanovy a profesor Šilhavý byl jmenován předsedou Ústředí muslimských obcí. V roce 2006 je snaha o registraci 2. stupně, kterou vláda neuznala a zamítla, a tak tato snaha končí neúspěšně. Registrace 2. stupně by znamenala možnost uzavírání církevních sňatků, provozování církevní školy nebo duchovních služeb.⁹⁶

Roku 2008 umírá předseda Ústředí muslimských obcí prof. Šilhavý a provizorní vedení přebírají dva místopředsedové Muslimské obce v Brně a v Praze – Muneeb Alrawi a Vladimír Sánka. 28. března roku 2009 bylo zvoleno nové předsednictvo složené ze tří zástupců Muslimské obce v Praze, tří zástupců muslimské obce v Brně a jednoho zástupce Muslimské obce v Teplicích. Předsedou Ústředí muslimských obcí byl zvolen Muneeb Alrawi.⁹⁷

Ústředí muslimských obcí zastřešuje muslimské obce v České republice, které sdružují občany České republiky, ale i občany jiných národností, kteří se hlásí k náboženství islám. Dále koordinuje veškerou činnost obcí ve věcech náboženských, kulturních či sociálních. Snaží se pomáhat všem muslimům a rozvíjet muslimskou komunitu podle

---

⁹³ STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ Ústředí muslimských obcí. *Rg-encyklopedie.soc.cas.cz* [online]. 2022. Dostupné z: https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/Ústředí_muslimských_obcí. [cit. 2024-02-06].

⁹⁶ STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

⁹⁷ Tamtéž.

islámských zásad. Jejím cílem je také prohlubovat vztah a dialog mezi muslimskou společností a Českou republikou a dosáhnouti vzájemné tolerance a respektu.^{98,99}

6.2 Muslimské obce v Praze a Brně

Muslimská obec v Praze byla úspěšně zaregistrována roku 2007. Jedná se o jedinou muslimskou náboženskou organizaci s působností v Praze a jejím okolí, která sdružuje muslimy, kteří nejsou členy jiných náboženských církví. Působnost Muslimské obce se vztahuje na kraj Středočeský, Jihočeský, Pardubický, Královehradecký, Plzeňský, Karlovarský, Liberecký a na Prahu. Sídlo Muslimské obce nalezneme na Praze 9 – Kyje v ulici Blatská 1491.¹⁰⁰

Muslimská obec si klade za cíl pomáhat muslimům žijícím na území hlavního města Prahy, ale i v blízkém okolí a zajišťovat náboženské potřeby. Další činností obce je poskytování informací o náboženství islám prostřednictvím svého vydavatelství či účasti na veřejných akcích.¹⁰¹

Muslimská obec v Brně byla registrována dne 20.6.2007 společně s Muslimskou obcí v Praze. Muslimská obec navázala na tradici a činnost Muslimské náboženské obce založené roku 1934 v Praze. Muslimská obec úzce spolupracuje i s Islámskou nadací v Brně. V současnosti se působnost Muslimské obce vztahuje na následující kraje: Zlínský, Olomoucký, kraj Vysočina, Jihomoravský a Moravskoslezský.¹⁰²

Povinnosti a práva člena Muslimské obce se shodují se stanovami Muslimské obce v Praze a stanovami Ústředí Muslimských obcí již výše zmíněných.

Roku 2011 měla být vystavěna nová mešita v Brně, která vzbudila mezi občany kladné i negativní reakce. Původní mešita byla postavena roku 1998 v malých prostorách ve čtvrti Štýřice v Brně. Mešita nemá ani kupoli ani minaret, což byla jedna z podmínek pro

---

⁹⁸ STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

⁹⁹ Ústředí muslimských obcí. *Rg-encyklopedie.soc.cas.cz* [online]. 2022. Dostupné z: https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/Ústředí_muslimských_obcí. [cit. 2024-02-06].

¹⁰⁰ Stanovy Muslimské obce v Praze. *Umocr.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovymop.pdf>. [cit. 2023-11-09].

¹⁰¹ Muslimská obec v Praze. *Praha-muslim.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/community.htm>. [cit. 2023-11-09].

¹⁰² Muslimská obec v Brně (MOB). *Umocr.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/mobinfo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

povolání výstavby. Nicméně malé prostory mešity již nedokázaly pojmout takové množství vyznavačů, jaké bylo potřeba, proto započala snaha o získání většího prostoru. Výstavbě předcházela i řada problémů, neshod a kauz. Jeden z mnoha, který se postavil proti vystavění nové mešity byl Daniel Rychnovský, brněnský zastupitel, který pronesl, že nevidí důvod pro tolerantní přístup vůči islámu, když v islámských zemích není též tolerantní přístup vůči křesťanům. Mnoho dalších lidí bylo znepokojeno v závislosti na útok na Světové obchodní centrum v New Yorku z roku 2001.¹⁰³

Před slavnostním otevřením si musela brněnská mešita projít nemalým počtem problémů i jejího poničení. Roku 2008 se na jedné ze zdí brněnské mešity ocitl protiislámský nápis „Stop islámu“. O rok později nahradily nápis nálepky s vytrženým úryvkem z Koránu, společně s demonstracemi před mešitou. V roce 2011 dokonce anonymní člověk hrozil teroristickým útokem na mešitu, nicméně se jednalo pouhou výhrůžkou, jelikož policie žádné výbušniny neobjevila. O dva roky později se u dveří mešity našla hromada vepřových kostí a dveře byly znečištěny vepřovým sádlem.¹⁰⁴

V srpnu roku 2015 neznámí pachatelé poškodili a popsali sloupy v okolí mešity výhrůžnými nápisy a rozbili okna mešity. Tento útok je zatím nejbrutálnějším napadením mešity v Brně. Téhož roku dva útočníci polili stavbu motorovým olejem. V roce 2016 se neznámý pachatel inspiroval výhrůžkou s vepřovými kostmi a zanechal u vstupu do mešity tašku s prasečí hlavou. Poslední útok se odehrál v roce 2020, kdy se na zdech mešity opět objevily nápisy, které tentokrát vyhrožovaly muslimům i smrtí.¹⁰⁵

V červenci 2011 se k islámu a muslimům vyjádřil též Miloš Zeman na konferenci v Praze, kde pronesl, že největší nepřítel organizace NATO je islám a přirovnal umírněného muslima k umírněnému nacistovi. Tato kauza pokračovala až do prosince, kdy Zeman v jednom ze svých výroků tvrdil, že vyjednávání a vstřícnost k muslimům nepřinese nic dobrého a zakončil to výrokem, že sice každý muslim nemusí být terorista, ale každý terorista je muslim.¹⁰⁶

---

¹⁰³ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 251-253.

¹⁰⁴ Mešita v Brně funguje 25 let. Má za sebou rozbití oken i výhrůžky smrtí. *Brněnský deník.cz*[online]. 2023. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/zpravy_region/mesita-brno-islam-modlitebna-dvacet-pet-let-utok-vandal-nabozenstvi-vyroci-vznik.html. [cit. 2024-02-06].

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5, s. 253-256.

6.3 „Vybízel k nenávisti.“

Muneeb Hassan Alrawi je český muslim původem z Iráku narozený roku 1966. Je předsedou Islámské nadace v Brně, kterou pomáhal založit a od roku 2009 je také předsedou Ústředí muslimských obcí. Již od 90. let 20. století se snaží pomáhat muslimům v České republice, snaží se o společné a bezproblémové soužití muslimů a občanů České republiky, a také se podílel na vzniku a vystavění první mešity v Brně roku 1998.¹⁰⁷

V červnu roku 2011 bylo dáno na Muneeba Alrawiho trestní oznámení ze strany Občanského sdružení ateistů České republiky, kde se ohrazují proti Alrawiho kázání. Kázání z roku 2010 mělo údajně směřovat k vybízení nenávisti vůči všem, kteří nevěří v Alláha.¹⁰⁸

Občanské sdružení ateistů na nahrávku upozornilo zejména z důvodu, že není etické, aby jakýkoliv přední představitel, náboženského hnutí, ať už se to týká muslimů či křesťanů, vybízel k nenávisti. Případ prověřovala policie a Alrawimu hrozily až dva roky vězení. Sám Muneeb Alrawi se žalobou nesouhlasil, a naopak své kázání hájil. Tvrdil, že se jednalo pouze o čistý překlad náboženského textu a nevěřící v Alláha jen těžko pochopí kontext. Alrawi též argumentoval tím, že v kázání zmiňuje pouze nenávist k nevěře v Boha, nikoliv nenávist vůči nevěřícím. Nenávist k nevěře ve svém výroku nazval arabským slovem kufr, jelikož v českém jazyce neexistuje synonymum.¹⁰⁹

Nahrávku zveřejnil roku 2011 bývalý člen Islámské nadace v Brně Lukáš Lhoťan, který konvertoval k islámu již v patnácti letech. Aktivním členem muslimské komunity byl do roku 2012. Na počátku roku 2012 opustil náboženství islám a přihlásil se ke katolické víře. Lukáš Lhoťan byl velice zapálený a radikální muslim, který zastával velmi ortodoxní názory. Byl to radikální muslim, který si založil i své vlastní webové stránky. Jeho členství v muslimské komunitě provázelo mnoho problémů. Islámská nadace v Brně ho nechtěla podporovat v jeho radikálních aktivitách a nechala Lukáše Lhoťana vyloučit. Nicméně roku 2010 mu muslimská organizace dala poslední šanci, díky které se mu podařilo zkopírovat

---

¹⁰⁷ Muneeb Hassan Alrawi. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2022. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Muneeb_Hassan_Alrawi. [cit. 2023-12-07].

¹⁰⁸ Žalobci: Šéf brněnských muslimů Alrawi vybízel k nenávisti. *Brněnsky.denik.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/zalobci-sef-brnenskych-muslimu-alrawi-vybizel-k-nenavisti-20130902.html>. [cit. 2023-12-07].

¹⁰⁹ Tamtéž.

data z počítače v brněnské mešitě. Ukradl mnoho fotek z dokumentace o Islámské nadaci a organizaci tyto dokumenty vymazal.¹¹⁰

Po tomto incidentu odjel Lukáš Lhoťan do zahraničí a po svém příjezdu do vlasti se obrátil proti náboženské víře a začal proti islámu vystupovat. Ukradené dokumenty prochází a vydává na sociální síť, kde překrucuje jejich význam. Alrawi na tyto kauzy reaguje jako na pomstychtivost a na snahu pošpinit jméno Islámské nadace v Brně. Nicméně některé z obviněných vznesených proti Islámské nadaci byly potvrzeny, jako bylo hlásání nenávisti vůči židům a judaismu.¹¹¹

Konkrétní případ „vybízení k nenávisti“ bylo brněnským městským státním zastupitelstvím odloženo. Podle státního zastupitelství se o trestní čin nejednalo.¹¹²

6.4 „Chcete zbraň? Pomůžu Vám.“

Leonid Kušnarenko původem z ukrajinské Oděsy je pravoslavný křesťan, který kolem roku 2008 konvertoval k náboženství islám. Narodil se 19. října 1975 a v roce 1999 přišel do České republiky, kde si otevřel advokátní kancelář se specializací na trestní, správní a azylové právo a postupně se propracoval až na přední místa v českých islámských organizacích. V únoru roku 2019 se stal předsedou Islámské nadace v Praze, ale hned po měsíci byl z této funkce odvolán.¹¹³

Jedná se o velmi kontroverzní osobnost, se kterou je spojena řada kauz. V minulosti, jako advokát, obhajoval Sámira Shehadeha, bývalého pražského imáma, který byl obviněn z podpory terorismu nebo vyjadřoval podporu Ramzanovi Kadyrovovi, čečenskému vůdci.

---

¹¹⁰ Alrawi: V deseti letech jsem vydělával víc než úředník. *Brněnský deník.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/rozhovor/alrawi-v-deseti-letech-jsem-vydelaval-vic-nez-urednik-20130720.html>. [cit. 2023-12-07].

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Žalobci odložili případ kázání v brněnské mešitě. *Zprávy.aktualne.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zalobci-odlozili-pripad-kazani-v-brnenske-mesite/r~db6cd192528511e38f380025900fea04/>. [cit. 2023-12-07].

¹¹³ „Archetyp muslima, ze kterého jde strach.“ Rusko svou hybridní válku proti Česku začalo již před mnoha lety. *Lidovky.cz* [online]. 2022. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/orientace/archetyp-muslima-advokat-leonid-kusnarenko-muslimove-islam-cesko-rusko-hybridni-valka.A220708_164819_in_orientacer_vag. [cit. 2023-12-07].

V muslimské komunitě se tvrdí, že má extremistické názory, blízké kontakty s ruským velvyslanectvím a velmi často zastupuje Rusy.¹¹⁴

Důvodem k odvolání Kušnarenka z funkce bylo kontroverzní video umístěné na osobní facebookový profil, ve kterém vyzývá muslimy žijící v České republice k ozbrojování, a také nabízí pomoc s vytvořením zbrojního průkazu. Video mělo být reakcí na události z Nového Zélandu, kde se odehrál útok na mešitu, při které zemřelo 50 lidí. Podle Kušnarenkovo sdělení pro Deník N bylo video zveřejněno kvůli islamofobním náladám v České republice. V rozhovoru pro Deník N také zmínil, že se jednalo o pouhou prevenci a ochranu před potencionální hrozbou. Ústředí muslimských obcí okamžitě reagovalo a distancovalo se od tohoto prohlášení. 24. března se usnesla Výkonná rada Ústředí muslimských obcí, že s okamžitou platností Kušnarenko pozbývá členství v Muslimské obci v Praze a předsednictvu pražské obce omezilo činnost.¹¹⁵

Na místo Leonida Kušnarenka byl prozatímně jmenován místopředseda Vladimír Sánka, jehož minulost také není zcela čistá. V minulosti čelil obvinění za údajné šíření radikální muslimské knihy – Základy tauhídu – Islámský koncept boha od autora Bikala Philipse, které ale skončilo zproštěním obžaloby roku 2016.¹¹⁶

Vladimír Sánka byl obviněn z šíření knihy, která propaguje salafijský směr islámu, a také z podpory a propagace hnutí, které má potlačovat práva a svobody člověka. Zproštěn obžaloby byl Sánka roku 2016, nicméně odvolací soud tento rozsudek zrušil a druhého zprošťujícího verdiktu se Vladimír Sánka dočkal v únoru 2018.¹¹⁷

---

¹¹⁴ Šéf pražských muslimů Kušnarenko: kontroverzní právník s vazbami na Rusko. *Idnes.cz* [online]. 2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kusnarenko-sef-muslimske-obce-pravnik-kontroverzni-rusko.A190320_132235_domaci_kuce. [cit. 2023-12-07].

¹¹⁵ Chcete zbraň? Obraťte se na mě, vyzývá šéf pražských muslimů. Ti se od něj distancují. *Zpravy.aktualne.cz* [online]. 2019. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pomuzu-vam-s-ozbrojovanim-sdelil-prazskym-muslimum-jejich-se/r~a92c7a4a4a4911e9be22ac1f6b220ee8/>. [cit. 2023-12-07].

¹¹⁶ Předsedu pražské muslimské obce vyloučili. *Novinky.cz* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-predsedu-prazske-muslimske-obce-vyloučili-40275463>. [cit. 2023-12-07].

¹¹⁷ Soud definitivně osvobodil Vladimíra Sánku, který šířil radikální islámskou knihu. *Idnes.cz* [online]. 2018. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vladimir-sanka-sireni-radikalni-islamske-knihy-soud_1805111108_jak. [cit. 2023-12-07].

7 Muslimové v soudobých dějinách

V současnosti má na vnímání muslimů českou společností velký vliv uprchlická krize, imigrace muslimů z ohrožených oblastí a válka mezi Izraelem a radikálním hnutím Hamás. V první polovině 21. století docházelo k intenzivním protestním akcím a demonstracím proti muslimům a islámu. Důležitým bodem demonstrací bylo i zahalování žen na půdě určitých organizací v České republice. V průběhu několika let došlo i k tzv. šátkovým aférám. K islamofobním náladám v české společnosti přispěly i kauzy členů muslimských organizací.

7.1 Čistá islamofobie nebo xenofobie?

Pojem islamofobie se poprvé objevil v 80. letech 20. století. Pojem označuje odpor, strach a nenávisť vůči muslimům a jejich náboženství. Negativní postoj západní společnosti vůči této menšině zapříčinilo zejména nepochopení arabské kultury či požitkářství, dále puritánská morálka nebo aktivismus, což je vykládáno jako příprava k teroru. Další z příčin je vlna přistěhovalectví a uprchlických krizí.¹¹⁸

Označení xenofobie znamená rizikové chování, která má kořeny v předsudcích, strachu z neznámého a všeho, co pochází mimo vlastní sociální útvar. Jedná se o negativní postoje vůči skupině nebo společenství osob, které se vyznačují netradičními rysy. Často xenofobní projevy vzrůstají v době, kdy se společnost ocitá v sociální, politické nebo ekonomické tísní. Projev xenofobie má nespočet způsobů i druhů intenzit, které začínají na slovních projevech, ale mohou vést až k fyzickým útokům na menšinové společenství. V souvislosti s odlišnými náboženstvími a kulturami se xenofobie vyznačuje jako strach z cizinců, nepřátelství až nenávisť k osobám jiné barvy pleti, jiné národnosti a kultury. Xenofobii společně s heterostereotypy lze považovat jako slovo nadřazené všem ideologiím jako je rasismus, islamofobie či homofobie.^{119,120}

Není žádným tajemstvím, že Česká republika je jednou z nejvíce ateistických zemí na světě. Jedná se o společnost bez víry v Boha, což může být také jedním z důvodů, proč

---

¹¹⁸ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 137-138.

¹¹⁹ Co je rasismus, homofobie, extremismus... *Prevence-praha.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.prevence-praha.cz/index.php/rasismus-homofobie-extremismus.html>. [cit. 2023-12-06].

¹²⁰ GEIST, Bohumil. *Sociologický slovník*. VICTORIA PUBLISHING, 1992. ISBN 80-85605-28-7, s. 560.

jsou cizinci odmítáni společností a těžko se jim hledají přátelé. Otázkou je, zda tento postoj společnosti je vůči všem menšinám jiného vyznání víry nebo pouze pro nás vzdálenému islámu. Mnoho lidí je k islámu tolerantních až lhostejných, ale mnoho lidí také zastává negativní postoj vůči nositelům této víry. Český národ nerozeznává Araby podle původu, ale všechny dohromady, stejně tak menšinovou společnost Vietnamců, ke kterým řadí všechny národy jim podobné.¹²¹

Luboš Kropáček ve své knize *Islám a západ: Historická paměť a současná krize* přirovnává nenávistnou fobii vůči muslimům k tehdejšímu antisemitismu. Nejmenší projev islamofobie je prozatím zpozorován v akademických a intelektuálních sférách. Muslimský svět se světem západním je odlišný v mnoha ohledech, proto je naprosto v pořádku nesouhlasit s jejich náboženstvím, chováním či jiným projevem jejich víry. Můžeme vznášet opodstatněnou kritiku vůči muslimům stejně tak, jako muslimové vůči nám. Nicméně vlivem médií či politiků má kritika často projev islamofobie. Média a sdělovací prostředky vydávají články a zprávy, které jsou často plné dezinformací a politici sdělují veřejnosti polopravdivá prohlášení v souvislosti s tímto světovým náboženstvím. Důvodem k těmto výpovědím často bývá poukázání na „islamizaci Evropy“ či „nebezpečí terorismu“.¹²²

Londýnská Komise pro britské muslimy a islamofobii vypracovala stručnou tabulku, kde rozlišuje mezi oprávněnou kritikou a islamofobií.¹²³ Zpráva výzkumu byla vydaná roku 1997 a nese název „*Islamofobie – výzva pro nás všechny*“.¹²⁴

7.2 Mladí muslimové v České republice

V současnosti existují organizace, které sdružují mladé muslimy na celém území České republiky. Jednou z těchto organizací je Všeobecný svaz muslimských studentů v České republice, který byl založen roku 1992, čímž se jedná o jednu z nejstarších muslimských organizací na našem území. Tato organizace působí zejména ve velkých městech, jako je

---

¹²¹ PAVLÍKOVÁ, Eva. *Muslimští migranti a český sekulární stát*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-018-5, s. 37-51.

¹²² MENDEL, Miloš. *Islám jako nepřítel?* Brno: Masarykova Univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7031-8, s. 8-13.

¹²³ KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2, s. 139-146.

¹²⁴ Islamophobia – a Challenge for Us All. *Assets.website-files.com* [online]. Dostupné z: https://assets.website-files.com/61488f992b58e687f1108c7c/617bfd6cf1456219c2c4bc5c_islamophobia.pdf. [cit. 2023-09-19].

Praha, Brno, Olomouc či Ostrava. Zakladatelem byl Muhammad Abbas al-Mutasim, tehdejší student architektury a současný předseda Muslimské unie. Tento svaz sdružuje primárně studenty z muslimských zemí a snaží se jim pomoci s výukou českého jazyka, ale i s celkovým začleněním do každodenního života.¹²⁵

První vlna migrace mladých muslimů do České republiky proběhla v 70. a 80. letech 20. století, kdy studenti přijížděli zejména za studiem technických oborů a medicíny. I přesto, že se velká část z těchto muslimských studentů po úspěšném ukončení studia rozhodla zůstat v tehdejší Československu, tak zastoupení muslimů v české společnosti je oproti jiným západním zemím minimální. Potkat se s muslimy můžeme v běžném každodenním životě, v práci, v obchodě či ve škole. Setkávání se s nimi si často spojujeme s frustrací, nebezpečím, terorismem a dalšími pesimistickými myšlenkami. Zejména u mladých muslimů se společnost obává radikalizace a nepřizpůsobení se majoritní společnosti.¹²⁶

Výzkumy, analýzy či zkoumání mladých muslimů se provádělo zejména ve státech s velkým počtem přistěhovalců a imigrantů, jako je Německo, Anglie či Francie. Výzkumy byly zprvu prováděny zejména s cílem porozumět mladé generaci muslimů a zmapovat jejich míru integrace do společnosti. Až v devadesátých letech 20. století se u výzkumů zkoumal mladý muslim jako jedinec a jeho individuální identita. Na počátku 21. století, v souvislosti s teroristickými útoky na obchodní dům v New Yorku, bylo do výzkumu zařazeno i zkoumání možné radikalizace muslimské mládeže a míra terorismu a extremismu. Prvním výzkumem, který zahrnuje i mladé muslimy žijící na území České republiky byla publikace z roku 2013, *Inventing the muslim Cool: Islamic Youth Culture in Western Europe*, kterou napsal Marut Herding.¹²⁷

Výzkum mladých muslimů v České republice, který zpracovali Klára Jiráčková, Alexandra Kollárová a Veronika Kramářková do publikace *Sondy do studia (o) islámu v období „migrační krize“* ukázal, že náboženská identita mladých muslimů je pro ně důležitá, a i přesto, že zde žijí od dětství, cítí se být více muslimem než Čechem. Zejména

---

¹²⁵ Islám v Česku. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Islám_v_Česku. [cit. 2024-02-06].

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ ROSŮLEK, Přemysl a kol. *Sondy do studia (o) islámu v období „migrační krize“*. Praha: Dokořán, 2017. ISBN 978-80-7363-872-6, s. 143-148.

mladí muslimové zmiňovali, že jejich víra není pouze návodem pro dobrý život, ale také oporou v těžkých časech.¹²⁸

České prostředí mladí muslimové vnímají jako demotivující k vykonávání náboženských povinností, zejména z důvodu malého počtu modliteben. Také uvedli, že si myslí, že v České republice žije málo muslimů, čímž jim chybí podpůrná komunita či společnost, se kterou by sdíleli oslavy islámských svátků. Na školní půdě má většina respondentů negativní zkušenosti. Zejména na základní a střední škole se muslimové setkali s vulgarismy a urážkami ze stran spolužáků i učitelů. Nicméně i přes neustálé dotazování na jejich víru a život se dokázala většina respondentů do kolektivu zařadit. Naopak vysoké školy muslimové hodnotí jako místo bez předsudků, jelikož ani v jednom případě se nevyskytlo negativní chování vůči nim. Většina muslimských studentů chce do budoucna ukončit úspěšně studium, najít si dobrou práci a zůstat na území České republiky. Mimo školu se mladí muslimové začleňují i do volnočasových aktivit, kterými jsou v rámci socializace ovlivněni. Nicméně i trávení volného času je částečně omezeno jejich náboženskými hodnotami.¹²⁹

Z výzkumu vyplývá, že muslimští obyvatelé na našem území tvoří nepatrnou část celkového obyvatelstva. Jejich přítomnost nikoho neohrožuje ani neublíží. Svůj život se snaží přizpůsobit každodenním aktivitám české společnosti a větší míry radikalizace či extremismu se Česká republika nemusí obávat, neboť většina mladých muslimů přišla do naší země za lepšími studijními podmínkami a lepším životem.

V červnu 2018 byl vydán výzkum společnosti MEDIAN s.r.o. pro zpravodajský portál iDnes.cz, ve kterém se ukázalo, že Češi mají tendence podhodnocovat celkové vzdělání muslimů na našem území. Procentuální odhad muslimů s vysokoškolským vzděláním na území České republiky dotazovaní Češi uváděli v průměru 7 %, zatímco realita je zhruba 35 %. Naopak procentuální odhad muslimů na našem území se základním vzděláním byl 33 %, což je více než dvojnásobek reálného počtu, které je cca. 15 %.¹³⁰

---

¹²⁸ ROSŮLEK, Přemysl a kol. *Sondy do studia (o) islámu v období „migrační krize“*. Praha: Dokořán, 2017. ISBN 978-80-7363-872-6, s. 143-148, s. 152.

¹²⁹ Tamtéž, s. 152-171.

¹³⁰ *Vztah a znalosti Čechů k muslimské minoritě* [online]. 2018. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2018/07/Vztah_a_znalosti_Cechu_k_muslimske_minorite_web.pdf. [cit. 2024-02-13].

8 Praktická část

Kromě hlavního tématu jsem do této části zařadila i kauzy, které byly hodně medializované v letech 2013, 2014 a 2016, abych ukázala, že islamofobní smýšlení občanů České republiky existovalo i před novodobou migrační krizí a vypuknutím války v pásmu Gazy.

Jedná se o tzv. šátkové aféry, kdy zahalování muslimských žen na veřejných místech, zejména ve školských zařízeních, vyvolalo rozruch a pohoršení. Dívky kvůli hidžábu čelily výhrůžkám, vulgarismům či nenávisným dopisům. Ve dvou případech hrozilo ženám vyhození ze školy a z práce, nicméně v obou případech se tak nestalo. V jednom z případů se studentky rozhodly sami o opuštění školy s argumentem, že se ředitelka k dívkám chovala nevhodně až diskriminačně. Pro účely tohoto sondážního výzkumu byly použity články z nejvíce čtených zpravodajských portálů a články s největším počtem shlédnutí a reakcí pod články.

Hlavní část výzkumu se věnuje výzkumu vlivu bojů v pásmu Gazy mezi státem Izrael a radikálním hnutím Hamás na českou společnost. Snažím se zhodnotit, zda válka ovlivnila islamofobní nálady v České republice. Výzkum je založen na obsahové analýze médií a internetových zpravodajských portálů. Podstatou výzkumu je vyhledávání článků, zpráv, příspěvků či diskuzí, které obsahují daná klíčová slova.

Mediální a internetový prostor má v současnosti veliký zájem na vlivu na společnost. Právě z médií si lidé nejvíce utvářejí názory na jednotlivá témata a jinak tomu není ani v problematice muslimů na území České republiky. Výzkum z roku 2018 od společnosti MEDIAN s.r.o. ukázal, že hlavním zdrojem informací pro veřejnost jsou média, neboť z 817 respondentů je za primární zdroj uvedlo 72 %. Dalšími frekventovanými médii jsou rozhlas a online zpravodajské portály, které uvedlo 38 % dotazovaných. Dalších 8 % označilo za zdroj informací o muslimech sociální sítě či své okolí.¹³¹

Proto jsem se rozhodla, že budu zkoumat jednotlivé články na internetu, na které navazují komentáře jednotlivých čtenářů daného portálu, abychom zjistili, zda válka v Gaze rezonuje mezi českou společností a zda má vliv na islamofobní smýšlení. Hlavním cílem je zjistit, zda jsou média v této problematice objektivní či s jakými tématy je v médiích islám nejčastěji spojován.

Výzkum zahrnuje články a příspěvky vydané v období od 7. října 2023 až po únor 2024. Důvodem k vymezení období je skutečnost, že konflikt je stále aktuální a snažila jsem

---

¹³¹ *Vztah a znalosti Čechů k muslimské minoritě* [online]. 2018. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2018/07/Vztah_a_znalosti_Cechu_k_muslimske_minorite_web.pdf. [cit. 2024-02-13].

se zmapovat, jak průběh války ovlivňuje nálady v české společnosti. Druhým důvodem je zastížení, co nejdelšího časového úseku, které by nám pomohlo k získání maximálního počtu dat, a tím i k přesnějšímu ukončení výzkumu.

Jako klíčová slova byla zvolena jednotlivá slova či fráze spojené s danou problematikou. Klíčovými slovy byly: „Izrael, Hamás, válka, Palestina, válka v Gaze, izraelsko-palestinský konflikt, antisemitismus, islamofobie, Gaza, pásmo Gaza, útok na Izrael, 7.10.2023“.

8.1 Šátkové aféry

Šátkové aféry byly v letech 2013 a 2014 kauzy, které byly velmi medializovány a rozdělily českou společnost na dva tábory v pohledu na věc. Nošení šátků na veřejnosti je jedno z vnějších projevů náboženské příslušnosti, které se v České republice setkává s kritikou společnosti.

Jedna z tzv. šátkových afér se odehrála v březnu roku 2013, kdy učitelka, Iva Špírková, v mateřské školce v jihočeském městě Lišov konvertovala k islámu. Do svého zaměstnání začala nosit hidžáb. Vedení školky uvedlo, že se jedná o projev její víry, ale pokud by došlo k negativním ohlasům či problémům, přistoupilo by k řešení problému změnou oblečení či odchodem ze zaměstnání. I přesto, že okolí učitelky její víru přijalo, tak v široké veřejnosti a zejména v médiích se objevovaly negativní komentáře. Tato negativita vyústila až v nenávistné e-maily a zprávy adresované učitelce. Bezpochyby se okolí učitelky začalo zajímat o důvod konvertování k islámu, který Iva vysvětlila v rozhovoru pro iDNES.cz. Text rozhovoru, jehož autorem je Martin Beneš, byl umístěn na již zmíněný internetový zpravodajský portál iDNES.cz, dne 26. března 2013. Jedná se o článek s velkou pravděpodobností relevantních a pravdivých informací.¹³²

Rozhovor čítá celkem 18 otázek na konvertování Ivy Špírkové k islámu. V rozhovoru konvertitka vysvětluje svůj postoj k novému náboženství a proč se rozhodla tento krok učinit. Popisuje, jakým způsobem konverze probíhá, a jaký názor na přijetí islámu mělo její nejbližší okolí. Její manžel je ateista a v souvislosti s tím, zmínila, že křesťanství od islámu nemá až tak daleko, a že vše je pouze o hodnotách, lásce a sebepojetí. Právě z těchto důvodů

---

¹³² BENEŠ, Martin. Modlím se, když děti obědvají, říká učitelka, která nosí hidžáb. *IDNES.cz* [online]. 2013. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ucitelka-ve-skolce-je-muslimka.A130326_093259_budejovice-zpravy_khr. [cit. 2024-02-06].

nosí a chce nosit hidžáb. Líbí se jí, že ji lidé vnímají pro její hodnoty, nikoliv pro její vzhled.¹³³

Vzhledem k tomu, že Iva pracuje jako učitelka v mateřské školce, tak se setkala s mnoha negativními ohlasy, nicméně, jak zmínila v rozhovoru, tak to bylo pouze ze strany dospělých. Dětem bylo jedno, co má jejich učitelka na hlavě. Pouze první den se jí dvě děvčátka zeptala, zda jí není zima, ale dále to děti neřešily. Bohužel tomu tak nebylo u dospělých, kteří začali učitelce posílat výhrušné zprávy, které pokračovaly až k výhrušným telefonátům.¹³⁴

Pod zprávou se rozvinula konverzace čtenářů daného zpravodajského média, která čítala necelých 2200 příspěvků a komentářů. Komentáře ve většině případech byly negativní a odsuzovaly rozhodnutí mladé učitelky. Nejčastější komentáře obsahovaly výroky, že hidžáb do školy nepatří, nebo že by se měli muslimové přizpůsobit stylu žití v České republice. Často se objevovaly i odkazy na zahraniční politiku v jiných státech v problematice muslimských přistěhovalců. Nejvíce čteným komentářem a komentářem s označením „to se mi líbí“ získal příspěvek Lubomíra Slatinského, přidaný tentýž den jako článek, kde odkazuje na politiku Austrálie. Konkrétně na výrok předsedy vlády Kevina Rudda. Předseda vlády v tomto monologu prohlásil, že jediní, kdo se musí přizpůsobit jsou australští muslimové, nikoliv Australané a pokud se jim to nelíbí, tak mají území opustit. K opuštění země byli v proslovu vyzváni i vyznavací práva Šaría, čímž chtěla Austrálie předcházet radikálům a možným teroristickým útokům. Tato citace australského předsedy vlády pod článkem získala 242 „palců nahoru“.

Ve stejný rok se objevila druhá aféra v souvislosti s nošením šátků na veřejnosti, která byla už více medializována. Jednalo se o dvě muslimské studentky, jednu ze Somálska a druhou z Afghánistánu.

Dívky navštěvovaly střední zdravotnickou školu, jejíž studium předčasně ukončily kvůli údajné náboženské diskriminaci. Ředitelka školy uvedla, že s oběma dívkami byl před nástupem do školy veden rozhovor o specifikách a zásadách nošení šátků. Obě byly srozuměny s tím, že hidžáb není v prostorách školy povolen. Nicméně po nástupu do školy byly dívky viděny s pokrývkou hlavy, načež se ředitelka doptávala, z jakého důvodu

---

¹³³ BENEŠ, Martin. Modlím se, když děti obědvají, říká učitelka, která nosí hidžáb. *IDNES.cz* [online]. 2013. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ucitelka-ve-skolce-je-muslimka.A130326_093259_budejovice-zpravy_khr. [cit. 2024-02-06].

¹³⁴ Tamtéž.

nedodržují pravidla. Jedna ze studentek, na vlastní žádost, požádala o ukončení studia. O měsíc později byla škola kontaktována Českou školní inspekcí v souvislosti s jednáním ředitelky školy. V následujícím roce byl kontaktován i veřejný ochránce práv, který měl posoudit případ dvou studentek. V září 2014 Veřejný ochránce práv zveřejnil prohlášení, ve kterém pronesl, že ředitelka školy nemůže zakázat užívání hidžábů, jelikož v českém právním řádu neexistuje zákonné omezení náboženských symbolů.¹³⁵

Klíčové slovo „šátková aféra“ vyhledalo celkem 7230 článků, nicméně po specifikaci České republiky se počet článků snížil na polovinu. Tento článek se zobrazil jako první po zadání klíčového slova „šátkové aféry ČR“ do internetového prohlížeče Google. Jedná se o článek z internetového média Reflex.cz, vydaný 13. listopadu 2013, jehož autorem je Lukáš Lhoťan, bývalý český muslim, který konvertoval k islámu již v patnácti letech, ale kvůli kauzám v roce 2012 náboženskou víru opustil.

Vzhledem k minulosti autora byl článek značně neobjektivní. V článku jsou vidět časté emotivní výrazy s ideovým zabarvením. Článek nahlíží na kauzu šátků na střední škole, jako na zvýhodnění menšiny na úkor většiny. V článku se také objevuje kritika současné politické sféry a práce neziskových organizací, které se snaží zjednodušit integraci menšin do české společnosti. V souvislosti s děním ve společnosti autor nazval tuto kauzu jako zvýhodňování menšiny a diskriminace vlastní národnosti, kde se nebál použít výraz rasismus, který vysvětlil jako novou formu rasismu, která je namířena proti vlastní kultuře a civilizaci.

Tento článek nepodává relevantní informace o dané problematice, spíše se jedná o vyjádření vlastního názoru a nesouhlasu, který má působit na širší společnost. Nutno podotknout, že v této době měl tento článek veliký ohlas, neboť v daných letech probíhala migrační krize a ve většině české společnosti se projevovaly známky islamofobie. V ohlasech na tento článek se objevovalo mnoho rasistických projevů na adresu muslimů. Naopak se našly i komentáře, které studentky obhajovaly tím, že šátek nikoho neohrožuje, stejně tak jako šátek, který nosí řeholné sestry.

V roce 2017 rozhodl soud o zamítnutí žaloby dívky ze Somálska na zdravotnickou školu. Po zadání klíčových slov „studentky se šátkem, soud“ v internetovém prohlížeči Google se zobrazilo dohromady přibližně 23 000 článků, které daná klíčová slova

---

¹³⁵ LHOŤAN, Lukáš. Česká šátková aféra: rasismus to je, ale zaměřený proti naší kultuře. *Reflex.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/52800/ceska-satkova-afera-rasismus-to-je-ale-zamereny-proti-nasi-kulture.html>. [cit. 2024-02-06].

obsahovala. Po filtrování všech článků zůstalo 12 článků, které se věnují dané problematice. Mezi prvními třemi internetovými médii, které hovoří o této kauze byly Lidovky.cz, Aktuálně.cz a Deník.cz. Jako čtvrté internetové médium se umístilo ČT24, kde Česká televize umístila článek s vyjádřením bývalého prezidenta republiky Miloše Zemana na tuto kauzu.

Lidovky.cz 27. ledna 2017 vydaly zprávu o rozhodnutí soudu ve věci žaloby na střední zdravotnickou školu. Soud rozhodl o zamítnutí žaloby a požadavku 60 tisíc korun jako odškodné. Ústav potvrdil, že každá škola má právo stanovit vlastní školní řád a pravidla, včetně omezení náboženské svobody.¹³⁶

Příspěvků, které komentovaly tuto problematiku bylo pod článkem celkem 282. Ve většině případů se nejednalo o objektivní poznatky a kritiku, nýbrž o hanlivé výrazy na adresu muslimek, vulgarismy a výhrůžky. Mezi příspěvky se našlo přibližně 20 komentářů, které vyjadřovaly emotivní reakce jako radost a nadšení ze zamítnuté žaloby. Zhruba polovina komentářů se pod článkem již nevěnovala danému tématu, nýbrž celkovému společenskému soužití Čechů a muslimů na našem území. V komentářích můžeme nalézt prvky rasismu, islamofobie až xenofobie. V příspěvcích pod články zahrnující muslimsku problematiku lze vyzorovat převažující islamofobní nálady v české společnosti.

Nošení hidžábu v prostorách školy se ukázalo jako problém i v roce 2016, konkrétně na Gymnáziu v Teplicích. Zde byl ředitel školy vyzván k vyloučení studentky Eman Ghaleb. Tato kauza byla velmi medializována, především z důvodu videa, které natočili studenti gymnázia za účelem podpory Eman. Důležité je podotknout, že video vzniklo bez jakékoliv angažovanosti ředitele gymnázia a s tímto videem nemá nic společného.

V rozhovoru ze dne 26.4.2016 pro zpravodajský portál Aktuálně.cz vyzpovídala Daniela Drtinová ředitele teplického gymnázia Zdeňka Bergmana, kde se dotazovala na kauzu ohledně vyloučení muslimské studentky Eman Ghaleb.

Ředitel v rozhovoru potvrdil, že v učitelském sboru opravdu existují učitelé, kteří nesouhlasí s nošením hidžábu do výuky, stejně tak, jako existují i studenti, kteří jsou proti šátku, nicméně podotknul, že se jedná o minimální procento a většina stojí spíše za Eman Ghaleb, stejně jako ředitel školy. Právě jeho rozhodnutí nevyhloučení studentky ze školy se stalo tématem k diskusi. Bergman odůvodnil své rozhodnutí tím, že hidžáb není náboženský

---

¹³⁶ Soud zamítl žalobu dívky na zdravotnickou školu kvůli nošení hidžábu. *Lidovky.cz* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/soud-rozhodne-ve-sporu-studentky-a-skoly-kvuli-hidzabu.A170127_093037_ln_domov_ele/diskuse/2. [cit. 2024-02-06].

symbol, který by se měl regulovat, jelikož ho považuje za jeden z mírných vyjádření náboženské příslušnosti k islámu.¹³⁷

Nicméně po vyjádření ředitele ke kauze se začaly objevovat vyjádření, ve kterých byl ředitel nařknut z podpory islámu na střední škole. Ředitel vyvrátil toto vyjádření a argumentoval tím, že se snaží být pouze otevřenou školou a nesouhlasí s kroky některých škol v České republice, kde byl hidžáb zakázán. Sama studentka uvedla, že hidžáb pro ni není náboženským symbolem, ale bere ho jako součást vlastní identity.¹³⁸

8.2 Hamás X Izrael

Hnutí islámského odporu, zkráceně Hamás, je teroristická organizace a politická islamistická strana působící nyní především v Pásmu Gazy a na Západním břehu. Toto hnutí vzniklo 9. prosince roku 1987 s cílem bojovat proti Izraeli a snahou založit islamistický stát v celé oblasti současného Izraele a Palestiny. Nicméně jako den založení organizace uvádí Hamás již 8. prosinec 1987, který je taky pokládán za začátek první intifády neboli povstání za osvobození. Hamás můžeme rozdělit na dvě složky. První část organizace se věnuje pomoci a dobročinnosti pro chudé palestinské obyvatelstvo v postižených oblastech, zejména v pásmu Gazy, ale také např. v Hebronu či Nábulusu. Tyto charitativní aktivity hnutí pocházejí hlavně z myšlenek a ideologie Muslimského bratrstva, které je bráno jako předchůdce Hamásu. Druhá část Hamásu pracuje v utajení a je činná v boji proti státu Izrael. Jako politická strana stojí Hamás proti straně Fatah, která je smířlivější vůči Izraeli a uznává jeho existenci.¹³⁹

První moderní politické nepokoje můžeme zpozorovat již na počátku 20. let 20. století, kdy existoval Britský mandát Palestina, který byl vyhlášen na konferenci v San Remu v dubnu 1920. Populace na území Palestiny byla v době vyhlášení mandátu převážně arabská, nicméně Židé postupně přijížděli v přistěhovaleckých vlnách. V této době také můžeme hledat začátky izraelsko-palestinského konfliktu, který je mnohem složitější, než se na první pohled může zdát. Hranice státu vymezila zvláštní komise OSN, kde bylo mimo

---

¹³⁷ Vyloučit muslimku ze školy? Vyzvali mě, ať udělám nesmysl, já to odmítl, to je celé, říká ředitel. *Video.aktualne.cz* [online]. 2016. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/nutit-studentku-sundat-hidzab-nehodlam-islam-na-skole-nepodp/r~242f25b80b0411e68ba0002590604f2e/>. [cit. 2024-02-06].

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ BUREŠ, Jaroslav, Marek ČEJKA a Jan DANIEL. *Muslimské bratrstvo v současnosti*. Praha: Academia, 2017. ISBN 978-80-200-2670-5, s. 113-117.

jiné zastoupeno i Československo. Rozdělení státu byl první důležitý úkol OSN, který je brán spíše jako neúspěšný. Ačkoliv plán OSN vymezil hranice a definici státu, tak po ozbrojeném konfliktu došlo k zabránění většího území Izraelem, než plán definoval a stát Arabů ani nevznikl. Arabové měli pouze dvě teritoria – Západní břeh, který ovládalo Jordánsko a pásmo Gazy, které bylo pod vládou Egypta, což byly zárodky nepokojů mezi těmito národy.¹⁴⁰

V současnosti probíhá ozbrojený konflikt mezi Izraelem a Hamásem o pásmo Gazy, který vypukl 7. října 2023. Jedná se oficiální vyhlášení války od doby Jomkipurské války. Izraelsko-palestinskému konfliktu předcházela první a druhá intifáda, po kterých se Izrael rozhodl stáhnout z pásma Gazy, které okupoval od roku 1967. V roce 2006 se v pásmu Gazy nejsilnější stranou stalo Hnutí islámského odporu, které vyhrálo v občanské válce proti Fatahu. V současnosti ovládá Hnutí islámského odporu zejména pásmo Gazy, kde je hlavním hegemonem a Fatah má největší podporu na Západním břehu Jordánu. Tato skutečnost přinutila Izrael k vyhlášení blokády této oblasti, což způsobilo minimální přístup obyvatelstva ke zdrojům vody, potravin a mnoho dalšímu. Tyto skutečnosti vedly ke vzniku novodobého sporu na Blízkém východě. Podstata tohoto konfliktu již není pokračováním biblických válek ani válek s náboženským podtextem, nýbrž se jedná o novodobý spor, který se rozvíjel od první světové války a po roce 1948 a 1967 se nespočetkrát znásobil a vyústil v raketový útok na izraelské území v ranních hodinách dne 7. října 2023, čímž začal izraelsko-palestinský konflikt, který probíhá až do současnosti.¹⁴¹

Otázkou zůstává, zda můžeme tento konflikt označit za 3. intifádu. Na tuto otázku odpověděl v podcastu „*SVĚTOVÍ*“ docent Marek Čejka, odborník na Blízký východ, který avizoval, že útok hnutí Hamás byl překvapením pro celý svět, a ačkoliv tato událost navazuje na konflikty, které již mezi arabským státem a státem Židovským proběhly, tak toto zatím nelze nazývat 3. intifádou, neboť se nejednalo o lidové povstání, které by mělo celopalestinskou podporu, nýbrž o dobře promyšlený a zorganizovaný teroristický útok radikálního hnutí. S tímto se váže, jaká je lepší identifikace konfliktu, zda Izrael a Palestina či Izrael a Hamás. Dle politologa Marka Čejky je lepším označením konflikt mezi Izraelem

---

¹⁴⁰ ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina*. 3.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2013. ISBN 978-80-87474-90-7, s. 35-42.

¹⁴¹ Válka Izraele s Hamásem (2023-2024). *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Izraelsko-palestinský_konflikt. [cit. 2024-02-06].

a Hnutím islámského odporu, nicméně teroristické útoky ze strany Izraele často zahrnují části Palestiny, které ne vždy souvisí s Hamásem.¹⁴²

Podle ministerstva zdravotnictví v Gaze zemřelo k 20. lednu 2024 zhruba 25 000 Palestinců, nicméně se může ve skutečnosti jednat i o vyšší číslo. Mezi oběťmi je i velká část novinářů, kteří byli v souvislosti s jejich prací zabití. Podle Mezinárodní federace novinářů se má jednat o 61 novinářů z Palestiny a 4 izraelské novináře. Z důvodu krutých a brutálních útoků, které jsou příčinou nemalého počtu obětí jsou obě strany, jak Izrael, tak i hnutí Hamás, obviněni z válečných zločinů. Toto obvinění vznesla Rada bezpečnosti OSN.¹⁴³

Izrael čelí obvinění za vědomé cílení na civilisty, kdy se OSN domnívá, že se Izraeli za tři měsíce bojů podařilo v Gaze zabít více civilistů, než dokázalo Rusko na Ukrajině za dva roky. Dále je Izrael obviněn za porušení Ženevských úmluv, z důvodu útoků na zdravotnická zařízení či blokády zdrojů potravin, pití a elektřiny. Hamás je obviněn z válečného zločinu braní civilistů jako své rukojmí. Následně hnutí prohlásilo, že po každém útoku Izraele na pásmo Gazy bude Hamás zajatce popravovat a současně vysílat online. Pokud by se tak stalo, jednalo by se o válečný zločin, který lze srovnat s genocidou.¹⁴⁴

Tyto boje vyvolaly po celém světě demonstrace, ať už na podporu Izraele či Palestiny. Konflikt také rozdělil společnost na dva tábory, které mají odlišné názory na konflikt na východě. V České republice mají velký vliv na vnímání války zejména politici a média, která se snaží dokumentovat válku v pásmu Gazy. Obecně lze říct, že naše politická scéna stojí spíše za Izraelem. Toto tvrzení také lze aplikovat na širokou veřejnost České republiky, kde smýšlení o muslimech bylo vždy zejména negativní, včetně přirovnávání muslimů k teroristům. V praktické části práce se snažím o analýzu, zda válka na Blízkém východě zvýšila islamofobní nálady v české společnosti.

---

¹⁴² #55 Izraelsko-palestinský konflikt | Marek Čejka. *Podcasters.spotify.com* [online]. 2023. Dostupné z: <https://podcasters.spotify.com/pod/show/svetovi/episodes/55-Izraelsko-palestinsk-konflikt--Marek-cejka-e2b64at>. [cit. 2024-04-05].

¹⁴³ Tamtéž.

¹⁴⁴ #55 Izraelsko-palestinský konflikt | Marek Čejka. *Podcasters.spotify.com* [online]. 2023. Dostupné z: <https://podcasters.spotify.com/pod/show/svetovi/episodes/55-Izraelsko-palestinsk-konflikt--Marek-cejka-e2b64at>. [cit. 2024-04-05].

8.3 Vliv médií na českou společnost

Internetové zpravodajské portály jsou v současnosti jeden z primárních zdrojů informací, kde si společnost uceluje názor na danou problematiku. Nicméně se v mnoha případech stává, že informace předaná společnosti není relevantní nebo nejsou ve zprávě uvedeny všechny obecné skutečnosti. Z tohoto důvodu je potřeba zdroje informací hledat i na jiných zpravodajských portálech či místech, ať už internetových nebo tištěných.

K analýze jsem využila čtyři zpravodajské internetové portály, které patří mezi 10 nejčtenějších zpráv v České republice a k nim přidali jeden z kontroverzních českých serverů – Protiproud.

První z těchto portálů jsou Novinky.cz, které byly spuštěny v roce 1998 a jsou od roku 2003 nejčtenějším zpravodajským serverem. Server je spravován společností Seznam.cz, tudíž jsem k analýze přidala i zpravodajský portál Seznamzpravy.cz, který je v žebříčku nejčtenějších portálů na sedmém místě.¹⁴⁵

U těchto serverů lze předpokládat objektivní vyjádření k problematice, což se také potvrdilo. Důvodem je skutečnost, že v prosinci roku 2023 byl na portálu Novinky.cz zveřejněn rozhovor s česko-palestinskou designérkou, který byl po dvou hodinách od vydání smazán, z důvodu propalestinského přístupu. Novinky.cz si chtějí udržet svoji „jednotnost“ a objektivnost, proto na tomto portále nenalezneme žádné větší emotivní zbarvení.¹⁴⁶

Dalším z analyzovaných serverů je Aktuálně.cz, který stojí na bronzovém místě v žebříčku čtenosti. Tento internetový portál je vydáván společností Economia, a.s. a jeho první vydání se uskutečnilo 1. listopadu 2005. Aktuálně.cz mělo nahradit starší zpravodajský server Lidovky.cz, které jsme do analýzy zařadili jako čtvrtý zdroj informací. Lidovky.cz jsou podle počtu čtenářů desátým nejčtenějším serverem v České republice.¹⁴⁷

Do analýzy bylo zahrnuto celkem 16 internetových článků z výše zmíněných zpravodajských serverů. Články jsem vyhledávala dle tří předem stanovených kategorií. První kategorie je období po začátku války. Do druhé kategorie jsou začleněny články z průběhu války, které byly nejvíce medializované. V poslední kategorii jsem se zajímala o dění na Blízkém východě v novém roce.

---

¹⁴⁵ *Novinky.cz* [online]. 2024. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Novinky.cz>. [cit. 2024-02-19].

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ *Aktuálně.cz* [online]. 2024. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Aktuálně.cz>. [cit. 2024-02-19].

Po zadání klíčových hesel do konkrétního vyhledavače byly ze vzorku vyloučeny články, které sice obsahovaly klíčové slovo, ale nikterak se k tématu nevztahovaly. Dále byly články filtrovány podle daných kategorií, aby svým obsahem spadaly do jedné z kategorií, a zároveň měly velký počet sdílení, shlédnutí, komentářů či označení „to se mi líbí“.

Tabulka níže zobrazuje názvy vybraných článků, médium, ze kterého byl článek použit a datum vydání článku.

MÉDIUM	ČLÁNEK	DATUM
Seznamzpravy.cz	„Volali, že naše ložnice je bunkr.“ Desítky Čechů se vrátily z Izraele.	11. 10. 2023
	Útok na Izrael je teroristický čin, zablokuje snahy o mír, uvedl Pavel.	7. 10. 2023
	Válka v Gaze patří k nejničivějším, někteří ji srovnávají s Drážďany.	31. 12. 2023
	Izrael se chystá udělat to, před čím ho všichni varují. Zaútočit na Rafáh.	11. 2. 2024
Novinky.cz	Pavel v Izraeli: Nejste tím, kdo zaútočil.	15. 1. 2024
	V „poslední baště“ Hamásu se tísni i většina obyvatel Gazy. Co víme o plánu útoku na Rafáh.	14. 2. 2024
	Izrael je ve válce.	7. 10. 2023
	Zásah nemocnice v Gaze provázely podivné okolnosti.	18. 10. 2023
Aktuálně.cz	Izraelské útoky v Gaze způsobují humanitární katastrofu, domnívá se třetina Čechů.	22. 1. 2024
	"Bůh Židy proklel." Antisemitských útoků přibývá i v Česku, podle dat až čtyřnásobně.	1. 11. 2023
	Takřka 70 procent Čechů považuje Hamás za teroristy. Nejméně voliči SPD a KSČM.	15. 1. 2024
Lidovky.cz	Bombardování Gazy má 8 000 obětí, odvěta Izraele sílí hlavně na severu.	29. 10. 2023
	Gaza hlásí stovky mrtvých po náletu na nemocnici. Z útoku se viní obě strany.	17. 10. 2023
	Izraelci po týdnech obléhání vtrhli do nemocnice v Gaze. Byla poslední na jihu.	18. 2. 2024
Protiproud	Nové důkazy: Nemocnici v Gaze opravdu bombardoval Izrael. Areál al-Ahli zjevně zasáhla izraelská vzdušná bomba Air burst. Stovky Palestinců rozdrčeny a spáleny ohnivou koulí. Proč asi nevyjde izraelská taktika – To ne my, to oni?	20. 10. 2023
	Atmosféra jako před první světovou: Blízký východ se propadá do chaosu. Rovněž Orient před explozí? Volání po míru je prý zrada. Válkychtivá média a manipulace. Kde tentokrát Sarajevo? Blíží se velká válka?	6. 2. 2024

8.3.1 Obsahová analýza článků ze začátku konfliktu

Po zadání klíčových slov: válka v Gaze, Hamás a Izrael se na portálu seznamzpravy.cz zobrazilo zhruba 700 článků. Po filtrování s klíčovým slovem: válka v Gaze 2023 a vyhledáváním pouze zpravodajských článků zůstalo necelých 500 článků. Jako první jsem hledala články s nejstaršími daty. V prvním týdnu od začátku války, respektive 7.10.2023 až 14.10.2023, bylo na tomto portále vydáno přes 10 článků zabývajících se touto problematikou. Mezi tímto vzorkem jsem vyhledávala články, které měly velkou sledovanost a větší počet příspěvků pod článkem.

Článek ze dne 7.10.2023 od autora Tomáše Svobody podává informace o postoji české vlády a našeho prezidenta, Petra Pavla, k útoku na Izrael. Jedná se o čistě informativní zprávu, bez emotivního zabarvení a bez podpory vůči jedné či druhé straně. Nicméně samotný postoj naší vlády naznačuje, že je postoj naší vlády směřuje spíše na stranu Izraele, což dokazuje i v článku zmíněný výrok premiéra Petra Fialy, kde napsal, že Česká republika vždy stála a bude stát za Izraelem.¹⁴⁸

Článek ze 7. října 2023 získal 252 „líků“ a počet příspěvků pod článkem byl celkem 598. Pod tímto článkem se většina komentářů nevěnovala tématu, nýbrž kritizovala výroky prezidenta, premiéra a následně i celou českou politickou scénu. Další skupina komentářů obsahovala odsouzení teroristického útoku Hamásu na stát Izrael či naopak obhajovalo útok na Izrael, jako odvetu za Izraelem zabrané území.

Dne 11.10.2023 zveřejnila Anna Hrdinová článek, který oznamoval evakuaci českých občanů z izraelského území. Článek opět předkládá pouze informativní a objektivní informace, ale je zde zmíněn výrok ministra zahraničí Jana Lipavského, který též explicitně prohlásil, že Česko stojí za Izraelem.¹⁴⁹

Pod článkem se objevila diskuze s 461 komentáři a celkový počet označení „to se mi líbí“ je 305. I zde největší procento komentářů byla kritika české vlády a konkrétně ministra zahraničí. Nicméně se zde začínají objevovat častěji komentáře s vulgarismy, narážkami a

---

¹⁴⁸ *Útok na Izrael je teroristický čin, zablokuje snahy o mír, uvedl Pavel.* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-v-izraeli-je-pres-padesat-cechu-k-evakuaci-je-ministerstvo-nevyzvalo-237896>. [cit. 2024-02-27].

¹⁴⁹ *„Volali, že naše ložnice je bunkr.“ Desítky Čechů se vrátily z Izraele.* [online]. 2023. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-vladnim-specialem-se-z-izraele-evakovalo-34-cechu-238155#utm_content=ribbonnews&utm_term=7.%20října%202023%20útok%20na%20izrael&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz. [cit. 2024-02-27].

výhružkami muslimům. Mezi komentáři se také objevují žádosti o zastavení pomoci Palestině či prosba o vystěhování palestinských muslimů z území České republiky.

Článek ze 7. 10. 2023 na serveru Novinky.cz podává komplexnější informace o incidentu na Blízkém východě, než tomu bylo u předchozího serveru. Do vyhledávání jsem použila klíčové slovo: útok na Izrael. Po zadání se zobrazilo přes 250 článků, nicméně ne všechny články se věnovali mnou vybranému tématu, tudíž jsem klíčové slovo specifikovala a přidala konkrétní datum 7. října 2023. Následně se zobrazilo 20 článků, které jsem musela vytrdit a jako vhodný zdroj nám zůstal článek z ranních hodin 7. října 2023 od Alexe Švamberka. Jedná se o článek informativní, který ale většinu informací přejímá z izraelského zpravodajského portálu The Times of Israel. Článek byl doplněn i o vizuální doprovod, díky kterým mohli čtenáři shlédnout i několik videonahrávek ukazující útoky na Izrael.¹⁵⁰

K začátku války zde byla rozvinuta diskuze s více než 2000 komentáři, u kterých nebylo kvůli svému počtu, možné všechny obsahově zanalyzovat. Vzhledem k prozatímnímu útoku pouze jedné strany, u komentářů ve většině případů převažoval negativismus vůči islámskému hnutí Hamás.

8.3.2 Obsahová analýza článků v průběhu války

Jeden z prvních více medializovaných a diskutovaných útoků byl zásah nemocnice v Gaze, proto jsem do vyhledávače Google zadala klíčové heslo: útok na nemocnici v Gaze. Zobrazilo se nám přes 120 000 článků. Pro moji analýzu jsem vybrala dva nejčtenější články. První článek se nachází na serveru Novinky.cz. Druhý článek jsme použili z portálu Lidovky.cz.

Po zásahu nemocnice v Gaze se začalo spekulovat, která ze stran raketu vypálila. Izrael se obhajoval, že se nejedná o jejich raketu a hnutí Hamás se k útoku také nepřihlásilo. Článek vydaný 17. října 2023 na portálu Lidovky.cz předává čtenářům informace o dění kolem útoku na nemocnici. Nicméně většina informací o počtu mrtvých a zraněných je přebírána z izraelských médií, tudíž nemusí být objektivní. Stejně tak jako informace a původu rakety. V článku se čtenář může také dočíst, jaká stanovisko zaujaly okolní státy či

---

¹⁵⁰ *Izrael je ve válce* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-ostrelovani-izraele-z-pasma-gazy-si-vyzadalo-zranene-40445916>. [cit. 2024-02-27].

popsání aktuální situace od palestinského lékaře Abu Aishe. Jeho zkušenosti z války uvedené v článku jsou silně emotivní a mohou mít vliv na vnímání situace čtenářem.¹⁵¹

Jelikož v tomto článku není relevantní informace o původu rakety, tak nelze prozatím obviňovat ani jednu stranu. Nicméně vzhledem k poloze nemocnice, na území hnutí Hamás, se předpokládalo, že se jedná o izraelskou raketu. Tento předpoklad se promítl i v komentářích pod příspěvkem, kde byl Izrael čtenáři odsouzen a obviněn z tohoto činu.

O den později byla vydána na zpravodajském portálu Novinky.cz zpráva o stejném útoku. Autorem je Alex Švamberk. Tento článek obsahuje více informací o okolnostech útoku na nemocnici v Gaze a shromažďuje zatím dostupné důkazy, které by pomohli k zjištění původu rakety. Článek je doplněn o vizuální podklady, které jsou staženy z různých internetových sítí. V článku nalezneme videa a fotografie, které mají být obhajobou, jak pro Hamás, tak i pro Izrael. Zpráva je psána objektivně, bez emotivního zabarvení a dává čtenáři možnost vlastního názoru z aktuálně dostupných informací. Aby nedošlo k omylu, tak autor pod článkem zmínil, že se jedná o nepodložené informace, které jsou často protikladné.¹⁵²

Informace o této kauze jsem hledala i na portálu, který je více kontroverzní. Jedná se o server Protiproud, kontrarevoluční magazín Petra Hájka. K útoku na nemocnici v Gaze se vyjádřil 20. 10. 2023 i tento portál. Konkrétně Mike Adams, který hledal přesvědčivé důkazy o původu bomby. Již z nadpisu lze usoudit, že článek je zaměřen proti Izraeli a důkazy, které v článku nalezneme též svědčí ve prospěch Hamásu. Zda jsou informace relevantní nelze se stoprocentní jistotou zaručit, nicméně se jedná o důkazy a fakta, které v žádném jiném zpravodajském článku zmíněna nebyla.

V úvodu článku je přiloženo video, které ukazuje záznam exploze v areálu nemocnice a pod ním ve třech bodech vypsání informace, které jsme se dočetli i na jiných serverech. Pod těmito informacemi je dodána věta, že pokud zpravodajský portál zveřejnil pouze tyto body, tak se jedná o předávání informací bez kritických důkazů, které se můžeme, ale dočíst zde. Tímto výrokem chce autor docílit toho, aby čtenáři věřili, že pouze tento článek dokládá pravdivé informace podložené konkrétními důkazy. Článek dále předává informace, které mají doložit, že se jednalo o izraelskou bombu. V článku se objevují

---

¹⁵¹ *Gaza hlásí stovky mrtvých po náletu na nemocnici. Z útoku se viní obě strany.* [online]. 2023. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/pasmo-gazy-palestina-lekari-izrael-lide-pod-troskami.A231017_194706_in_zahranici_lsva. [cit. 2024-02-27].

¹⁵² *Zásah nemocnice v Gaze provázely podivné okolnosti.* [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-zasah-nemocnice-v-gaze-provazely-podivne-okolnosti-40447387>. [cit. 2024-02-27].

v nadpisech citově zabarvená slova, která dodávají výroku na intenzitě. Jedná se např. o slovní spojení: „přesvědčivé důkazy proti Izraeli“.¹⁵³ Celkový článek je napsán s přesvědčením, že vinu nese Izrael a pomocí nadpisů, které jsou pro čtenáře napsány přesvědčivě a sebevědomě se snaží, aby čtenář těmito informacím uvěřil.¹⁵⁴

Jelikož informace v článku nejsou podloženy žádnými jinými relevantními důkazy či relevantními zdroji, nelze jej považovat za pravdivý a jistě ne za objektivní.

Další článek předává informace o celkovém dění, poničení oblastí a ztrát na životech do konce roku 2023. Tento článek byl vydán 31.12.2023. Článek nelze pokládat za objektivní, jelikož obsah článku by u společnosti mohl vyvolat vůči Izraeli odpor, neboť v článku jsou uvedeny procentuální hodnoty poničení a ztrát na životech v oblasti Gazy pouze ze strany Izraele. Na tomto portále nebyl dohledán žádný jiný článek, který by informoval o stejných hodnotách ze strany hnutí odporu.¹⁵⁵

Pod článkem se rozvinula diskuze s cca 320 komentáři, které byly, jak jsme předpokládali, plně kritiky a odsouzení praktik Izraele. Ve většině komentářů, které mají největší počet „liků“ se objevuje přirovnání Izraele k nacistickému Německu, současnému Rusku či fašistům. Větší část komentářů byla negativních, nicméně se našly i příspěvky, které obsahovaly obhajobu postupu a praktik Izraele či připsání viny za ničení Gazy Hamásu.

8.3.3 Obsahová analýza článků vydaných v roce 2024

Zpráv, reportáží a článků na toto téma je nespočet a čtenáři, diváci a společnost si mohou vyvodit vlastní názor, ať už z médií či jiného zdroje. Zpravodajský portál Aktuálně.cz zveřejnil na svém webu průzkum společnosti MEDIAN, který zkoumal, jak vnímá společnost islámské hnutí odporu, a jak vnímá praktiky Izraele. Na toto téma byly vydány dva články. Aktuálně.cz je jediný zpravodajský portál, který tento výzkum na svém internetových stránkách zveřejnil.

---

¹⁵³ *Nové důkazy: Nemocnici v Gaze opravdu bombardoval Izrael. Areál al-Ahli zjevně zasáhla izraelská vzdušná bomba Air burst. Stovky Palestinců rozdraceny a spáleny ohnivou kouř. Proč asi nevyjde izraelská taktika – To ne my, to oni?* [online]. 2023. Dostupné z: <https://protiproud.info/politika/7512-nove-dukazy-nemocnici-v-gaze-opravdu-bombardoval-izrael-areal-alahli-zjevne-zasahla-izraelska-vzdusna-bomba-air-burst-stovky-palestincu-rozdraceny-a-spaleny-ohnivou-kouli-proc-asi-nevyjde-izraelska-taktika-to-ne-my-to-oni.htm>. [cit. 2024-02-27].

¹⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵ *Válka v Gaze patří k nejničivějším, někteří ji srovnávají s Dráždany*. [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/diskuze/prave-se-deje-valka-v-gaze-patri-k-nejnicivejsim-nekteri-j-srovnavaji-s-drazdany-242749>. [cit. 2024-02-27].

První článek byl vydán Klárou Španělovou 15. ledna 2024, ve kterém se zkoumalo, jak společnost vnímá hnutí Hamás. Článek je poměrně krátký, ale doplněn o grafické záznamy.

Dle výsledků společnosti MEDIAN zhruba 70 % dotazovaných považuje Hamás za teroristickou organizaci, zhruba 20 % se nedokázalo rozhodnout a zbylá procenta s tímto tvrzením nesouhlasí. Ukázalo se, že Hamás za teroristické hnutí označují spíše muži než ženy. Největší skupinou, která smýšlí o hnutí jako teroristickém byli dotazovaní ve věku 65 let a 65+ a skoro 60 % dotazovaných s vysokoškolským vzděláním. Výzkum dále uvedl procentuální zastoupení podle volby ve sněmovních volbách v roce 2021. Skoro 70 % voličů trojkoalice SPOLU označilo Hamás jako teroristickou organizaci. Výzkum obecně ukázal, že zhruba 60 % všech dotazovaných hodnotí Hamás jako teroristické hnutí. 25-30 % respondentů bylo vůči této problematice neutrální a malé procentuální zastoupení měl nesouhlas s hnutím Hamás jako teroristickou organizací.¹⁵⁶

O týden později byl na stejném internetovém serveru zveřejněn článek zmiňující opět výzkum společnosti MEDIAN. Tentokrát bylo, ale otázkou mínění o praktikách státu Izrael v pásmu Gazy. Konkrétní otázka zněla, zda Izrael svou vojenskou operací způsobuje humanitární katastrofu, která byla doplněna o otázku, zda Izrael nemá právo na sebeobranu, jelikož je okupujícím státem stejně jako Rusko.

Výzkum ukázal, že jedna třetina Čechů stojí za názorem, že Izrael svojí vojenskou operací způsobuje humanitární katastrofu v pásmu Gazu, nicméně stejný počet Čechů s tímto tvrzením nesouhlasí. Nejvíce s tímto tvrzením souhlasí lidé ve věku od 16 do 54 let, konkrétně se jedná zhruba o více než 40 %. Více jednoznačný názor měli Češi v otázce, zda nemá Izrael právo na sebeobranu, jelikož stojí ve stejné pozici jako Rusko. S tímto tvrzením nesouhlasí více než 50 %. S tvrzením, že Izrael má právo na sebeobranu souzní spíše muži než ženy a nejvíce lidé ve věku 65+. Opačný názor má nejvíce respondentů se základním vzděláním a voliči SPD, kteří tuto stranu volili ve sněmovních volbách v roce 2021.¹⁵⁷

O vyjádření postoje prezidenta České republiky vůči válce informoval článek z 15. 1. 2024 ze serveru Novinky.cz, po návštěvě Petra Pavla v Izraeli. Článek samotný

---

¹⁵⁶ *Izraelské útoky v Gaze způsobují humanitární katastrofu, domnívá se třetina Čechů.* [online]. 2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cedmo-gaza-humanitarni-katastrofa/r~d3f50006b93111eeba63ac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-02-27].

¹⁵⁷ *Takřka 70 procent Čechů považuje Hamás za teroristy. Nejméně voliči SPD a KSČM.* [online]. 2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cedmo/r~144626c0b3811ee8c6f0cc47ab5f122/>. [cit. 2024-02-27].

neprojevuje žádná emotivní zbarvení, nicméně obsahuje politické směřování vlády České republiky k Izraeli. Svoji návštěvou státu Izrael podpořil prezident Petr Pavel svůj výrok ze 7. 10. 2023, ve kterém tvrdí, že naše země bude vždy stát za Izraelem.¹⁵⁸

Mezi komentáři pod článkem z 15. 1. 2024 jsem hledala příspěvky, které nějakým způsobem reagovali na postoj české vlády. Žádný z těchto komentářů kladný postoj vůči Izraeli neodsoudil, naopak se objevovalo mnoho příspěvků, které s tímto postojem sympatizovaly. Obecně lze říci, že výroky vysoce postavených lidí ovlivňují smýšlení veřejnosti, a že se veřejnost bude přiklánět spíše na stejnou stranu.

Jedním z aktuálních témat je příprava nové útočné akce ze strany Izraele, proto jsme vybrali článek, jenž o této akci informuje. Tento článek byl vydán 11.2.2024 Lukášem Markem na serveru Seznamzpravy.cz a počet shlédnutí, sdílení i komentářů u této zprávy je na portálu Seznamzpravy.cz nejvyšším od Nového roku. Počet „to se mi líbí“ se blíží k číslu 800 a diskuze se rozvinula až na 2000 komentářů.

Článek se opět snaží předat objektivní a pravdivé informace, nicméně si myslíme, že stejně jako článek předchozí vyvolá mezi českým národem negativismus vůči Izraeli, ale předpokládáme i velký odpor vůči Hamásu. V článku je v podnadpisu tučným písmem zmíněno, že cíl útoku je obýván velkým počtem vysídlených civilistů, konkrétně 1,5 milionů lidí, což je informace, která společnost jistě ovlivní. Jelikož se autor zprávy snaží o objektivnost, zmínil ve zprávě i důvod Izraele k útoku, čímž je skutečnost, že mezi civilisty se schovávají bataliony teroristů Hamásu, což je druhá informace, která vyvolá mezi společnostmi diskuzi.¹⁵⁹

Vzhledem k počtu komentářů nebylo možné zanalyzovat obsah všech příspěvků, proto jsme z komentářů vyfiltrovaly 100 „nejlepších“. Tento filtr rozhoduje o největším množství reakcí a informační hodnotě příspěvku.

V komentářích se objevuje kritika i obhajoba obou stran, nicméně v mém vzorku komentářů převládala spíše kritika Hamásu. Často se v těchto komentářích zmiňují přirovnání muslimů k teroristům bez jakéhokoliv rozdílu. Mezi časté komentáře patří obavy z migrace palestinských muslimů na naše území, s čímž je spojen i strach z již žijících

---

¹⁵⁸ Pavel v Izraeli: Nejste tím, kdo zaútočil. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-pavel-v-izraeli-40457270>. [cit. 2024-02-27].

¹⁵⁹ Izrael se chystá udělat to, před čím ho všichni varují. Zaútočit na Rafáh. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-izrael-se-chysta-udelat-to-pred-cim-ho-vsichni-varuji-zautocit-na-rafah-245544>. [cit. 2024-02-27].

muslimů v České republice. Další komentáře odsuzují praktiky Izraele a opět se zde objevují i přirovnání k Rusku či obvinění z genocidy páchané na palestinišních obyvatelích.

O tomto tématu jsem našla článek i na serveru Novinky.cz, kde si hned na první pohled můžeme všimnout citově zabarveného slovního spojení „poslední bašta Hamásu“, který se vyskytuje hned v nadpisu článku. Článek vydal 14. 2. 2024 Martin Dohnal. Jedná se o podrobnější informace k danému tématu, které čerpají informace i ze zahraničních médií jako je CNN.¹⁶⁰

Článek poskytuje čtenáři více informací o plánu útoku i plánu na evakuaci civilistů, který v článku ze serveru Seznamzpravy.cz nebyl zmíněn vůbec. Tento článek lze považovat za objektivnější a obsahově relevantnější než příspěvek z druhého serveru, ale jeho dosah k široké veřejnosti je zhruba 10x menší.

8.4 Shrnutí

Výzkum ukázal, že naše zpravodajská média se snaží o předávání pravdivých informací, s co největší objektivností. Bylo nalezeno pouze málo výjimek, kdy se v článku objevilo nevhodně užitě slovo. Naše média se snaží o objektivnost a předávání relevantních informací. Ve veřejném prostoru se, ale můžeme setkat i s politickým směřováním vlády České republiky, které je spíše ve prospěch státu Izrael. Výroky politických činitelů mohou významným způsobem ovlivnit veřejné mínění.

Ačkoliv je většina článků objektivních, tak reakce a komentáře pod články jsou citově zabarvena a často neobjektivní či nepodložena relevantními důkazy. Právě v příspěvcích pod zprávami můžeme vyvozovat naladění společnosti v této problematice. Díky analýze, nejenom samostatných článků, ale také komentářů pod nimi, lze říci, že společnost je naladěna spíše islamofobně, nicméně si můžeme povšimnout i mírně vzrůstajícího antisemitismu. Válka na Blízkém východě má vliv i na vnímání muslimů žijících u nás, kdy o nich společnost mluví jako o teroristech a muslimové ve společnosti evokují pocit nebezpečí. V souvislosti se situací v pásnu Gazy se objevují na internetových portálech a sociálních sítích diskuze o problémech muslimů žijících v České republice. V těchto diskuzích se ve většině případů užívají negativismy, vulgarismy a laické doporučení

---

¹⁶⁰ V „poslední baště“ Hamásu se tísni i většina obyvatel Gazy. Co víme o plánu útoku na Rafáh. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-v-posledni-baste-hamasu-se-tisni-i-vetsina-obyvatel-gazy-co-vime-o-planu-utoku-na-rafah-40460578>. [cit. 2024-02-27].

s vystěhováním muslimů z našeho území. Na internetu nalezneme i řadu webů a stránek s islamofobní tematikou, jako je např. *pravdaoislamu.cz* či *eurabia.cz*.

Cílem výzkumu bylo zjistit, zda média jsou v otázce války mezi hnutím Hamás a státem Izrael objektivní a zda mají vliv na islamofobní smýšlení společnosti. Výsledkem výzkumu je skutečnost, že média předávají informace, které lze ve většině případů považovat za objektivní. Díky komentářům pod články také lze konstatovat, že válka mezi dvěma náboženstvími má bezpochyby vliv na růst islamofobních nálad u společnosti. Můžeme si všimnout, že i přesto, že mají obyvatelé České republiky blíže k náboženství Izraele, tak se u společnosti ukazují i silnější projevy antisemitismu, než tomu bylo doposud. V otázce válečných strategií a útoků Izraele i hnutí Hamás je společnost opatrnější. Ačkoliv se objevují větší a častější kritiky pohybů a praktik islámského hnutí, tak i některé postupy izraelské armády jsou často kritizovány a odsuzovány. Veřejně se objevuje spíše kritika hnutí islámského odporu, a naopak veřejnost více ukazuje podporu a obhajobu Izraele, což může mít vliv na jedince ve společnosti, který smýšlí jinak, neboť se může bát projevit vlastní názor, aby nevybočoval ze stereotypu společnosti. V komentářích jsem se často setkala i s odlišnými názory, ale všechny se střetly s kritikou. Protože jsem však provedla pouze základní analýzu nejčtenějších článků, nelze uvést konkrétní míru vzestupu islamofobních nálad, lze pouze potvrdit očekávání, že toto téma ve společnosti rezonuje a je v médiích dlouhodobě reflektováno.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zmapovat začleňování arabské, muslimské menšiny do České republiky a vysvětlit poměry mezi obyvateli České republiky a muslimy, žijících na našem území.

V první části práce jsou definovány základní kulturní a sociální znaky arabské muslimské menšiny. Aby byly lépe pochopeny základní rozdíly mezi naší kulturou a kulturou islámu, je v této práci definováno náboženství islám, které je většinovým spojujícím prvkem arabské kultury. Dále jsou popsány základní pilíře víry, včetně práva šaría, které je důležité pro radikálnější odnože islámu. Následně je rozepsán historický exkurz začleňování muslimů od prvních obchodních kontaktů za doby velké Moravy, přes období středověku a křížových válek až po novodobou integraci. Tento historický exkurz nám pomohl k přiblížení a pochopení postoje obyvatel České republiky vůči této menšině. Právě historický exkurz ukazuje, že česká společnost přicházela do styku převážně s arabskou muslimskou kulturou, čímž vznikla domněnka o synonymu slov arabský a islámský.

V současnosti je integrace muslimů do České republiky velmi rozšířeným tématem, zejména z důvodu migračních vln z východních zemí a ohrožených oblastí postižených válkou. Ačkoliv je v České republice více muslimů, než tomu bylo v minulosti, tak se stále Česká republika řadí mezi státy s minimálním procentem této menšiny.

Největším problémem začlenění muslimů do české společnosti je velmi odlišná víra a kulturní styl života. Ukázalo se, že jeden z hlavních problémů bylo zahalování muslimských žen na veřejnosti, které spustilo v letech 2013 a 2014 tzv. šátkové aféry. V současnosti v důsledku války v pásmu Gazy byl problém zahalování muslimských žen upozaděn a do čela se dostal problém celkové kulturní a náboženské příslušnosti, kdy jsou muslimové ztotožňováni s teroristy. Tomuto smýšlení mohl napomoci i veřejný výrok bývalého prezidenta Miloše Zemana: „*Ne každý muslim je terorista, ale každý terorista je muslim.*“ V souvislosti s aktuálním děním na Blízkém východě je poukazováno i na radikalizaci mladých muslimů na našem území.

V České republice můžeme v současnosti najít několik organizací, které sdružují muslimy žijících na tomto území. První organizace na našem území vznikla již v roce 1934 a dalších několik organizací do současnosti přibýlo. Vzhledem k postojům obyvatel České republiky vůči muslimům, provázelo zakládání organizací řada problémů. Tyto problémy jsou diskutovány v jedné z kapitol této práce a odkazují na smýšlení společnosti vůči islámu.

V praktické části bakalářské práce jsem se snažila zjistit, jak je na muslimy nahlíženo v médiích v důsledku války Izraele s radikálním hnutím Hamás. Zjišťovala jsem, zda teroristické útoky a válka v pásmu Gazy mají vliv na islamofobní nálady v české společnosti. Cílem bylo zanalyzovat internetové články, zda předávají informace naší společnosti objektivně, a jak na společnost tyto informace působí. Výzkum byl úspěšný a zjistil, že česká média se snaží v této problematice zachovat neutralitu.

Ačkoliv se naše média snaží předávat čtenářům články objektivního charakteru, tak komentáře či diskuze vztahující se k článku často bývají bezpředmětné a neobjektivní. Bylo zjištěno, že existuje jiný, primární, zdroj, který společnost ovlivňuje a myšlenky dále reflektuje v příspěvcích týkajících se příslušné problematiky. Ukázalo se, že samotný zpravodajský portál ve většině případů nemá na společnost až takový vliv. Spíše na lidi působí daná podstata informací v článcích obsažených.

Nicméně, i přes objektivitu článků je česká společnost naladěna vůči muslimské komunitě negativně, což může pocházet již z dlouhodobých historicky zakotvených stereotypů. Dokonce proizraelský politický přístup českých politiků není pouze současným projevem podpory, ale můžeme ho zpozorovat i v minulosti. Podporu Izraele a jeho náboženství zastával např. T. G. Masaryk při hilsneriádě, nebo když při izraelsko-palestinském konfliktu za vytvoření státu Izrael, dodávalo Československo, i když na pokyn Sovětského svazu, zbraně Izraeli.

Analýza ukázala, že aktuální dění na Blízkém východě způsobuje mezi naší společností negativní vnímání muslimů. Tento jev může mít dopad na celý proces integrace minoritní skupiny do našeho celku. Jelikož je integrace proces oboustranný, musí společnost i jedinec být schopni splnit podmínky úspěšné integrace. U společnosti majoritní se jedná zejména o podporu znevýhodněného jedince a podporu integrace, nicméně vzhledem k aktuálnímu dění, není ale většina společnosti ochotna proces integrace podpořit. Problémem je nejčastěji otázka bezpečí české společnosti, která by dle občanů byla přijetím muslimů narušena. K procesu začleňování nepřispívá ani mylné přirovnání, že každý muslim je terorista.

V důsledku války v pásmu Gazy můžeme pozorovat růst islamofobních nálad české společnosti, nicméně bylo zjištěno, že společně s islamofobií se ve společnosti objevuje i větší míra antisemitismu. Znovu vzrůstající antisemitismus ve společnosti mnoho politiků a odborníků na Blízký východ objasňuje tím, že nenávisť vůči židům v české společnosti nikdy nevymizela, ale byla pouze upozaděna a v důsledku současné krize se dostává do popředí společně s islamofobií, což je další překážkou pro proces začleňování jedince.

Lze říci, že současné dění na Blízkém východě, ale také předcházející migrační vlny, přispěly k uzavření české společnosti vůči procesu integrace. Nicméně společnost musí brát v potaz, že přicházející migranti cestují do České republiky z různých důvodů a různých sociálních vrstev, tudíž se liší jejich životní podmínky i situace.

Summary

The aim of this bachelor's thesis was to map the integration of the Arab, Muslim minority in the Czech Republic and to explain the relations between the inhabitants of the Czech Republic and Muslims living in our territory.

In the first part of the thesis, the basic cultural and social features of the Arab Muslim minority are defined. Subsequently, a historical excursion of the integration of Muslims is detailed, from the first trade contacts during the time of Great Moravia, through the Middle Ages and the Crusades to the modern integration. This historical excursion helped us to approach and understand the attitude of the inhabitants of the Czech Republic towards this minority.

In the practical part of my bachelor thesis, I tried to find out how Muslims are viewed in the media as a result of Israel's war with the radical Hamas movement. I was investigating whether terrorist attacks and the war in the Gaza Strip have an effect on Islamophobic sentiments in Czech society. The goal was to analyze internet articles, whether they convey information to our company objectively, and how this information affects the company. The research was successful and found that the Czech media tries to maintain neutrality in this issue, however, it turned out that the position of the Czech political scene in this regard is not neutral.

However, despite the objectivity of the articles, Czech society has a negative attitude towards the Muslim community, which may stem from long-term, historically embedded stereotypes. As a result of the war in the Gaza Strip, we can observe the growth of Islamophobic sentiments in Czech society, however, it was found that together with Islamophobia, a greater degree of anti-Semitism appears in society.

Použitá literatura

- BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARVA. *Přistěhovalectví a liberální stát*. Brno: Masarykova Univerzita, 2005. ISBN 80-210-3875-6.
- BEČKA, Jiří a Miloš MENDEL. *Islám a České země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-043-8.
- BUREŠ, Jaroslav, Marek ČEJKA a Jan DANIEL. *Muslimské bratrstvo v současnosti*. Praha: Academia, 2017. ISBN 978-80-200-2670-5.
- ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina*. 3.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2013. ISBN 978-80-87474-90-7.
- DENNY, Frederick M. *Islám a muslimská obec*. PROSTOR, 1998. ISBN 80-85190-96-6.
- FROUZOVÁ, Magdaléna. *Závoj a džíny: ženy v islámském světě*. 2.vyd. Praha: Vyšehrad, 2006. ISBN 80-7021-840-1.
- GEIST, Bohumil. Integrace sociální. In: *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1992, ISBN 80-85605-28-7.
- GEIST, Bohumil. Xenofobie. In: *Sociologický slovník*. Praha: Viktoria Publishing, 1992. ISBN 80-85605-28-7.
- GELLNER, Ernest. *Muslim Society*. Cambridge: Cambridge University Press, 1981. ISBN 0-521-27407-9.
- GOMBÁR, Eduard. *Moderní dějiny Islámských zemí*. Univerzita Karlova v Praha: Karolinum, 1999. ISBN 978-80-718-4599-7.
- GOMBÁR, Eduard. *Úvod do dějin islámských zemí*. Praha: Najáda, 1994. ISBN 80-85632-22-5.
- GOMBÁROVÁ, Jana. *Islámská kultura a její reflexe v Českých zemích*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3338-1.
- HÁJKOVÁ, Vanda. *Integrativní pedagogika*. 1. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2005. ISBN 80-86856-05-4.
- JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 2.vyd. Portál, 2007. ISBN 80-7367-269-3.
- KHIDAYER, Emíre. *Arabský svět – jiná planeta?* Praha: Mladá Fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2495-2.
- KHIDAYER, Emíre. *Život po arabsku*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2786-1.
- KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. ISBN 80-7021-125-3.

- KROPÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2.
- KRUPP, Michael. *Dějiny státu Izrael*. Vyšehrad, 2013. ISBN 978-80-7429-295-8.
- LUNDE, Paul. *Islám: víra, kultura, dějiny*. Praha: Euromedia Group k.s., 2004. ISBN 80-242-1093-2.
- MARADA, Radim, ed. *Etnická různost a občanská jednota*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. ISBN 80-7325-111-6.
- MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1554-9.
- MENDEL, Miloš. *Islám jako nepřítel?* Brno: Masarykova Univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7031-8.
- MENDEL, Miloš. *Muslimové a jejich svět*. Praha: Dingir, 2016. ISBN 978-80-86779-42-3.
- MÜLLER, Zdeněk, Adéla KŘIKAVOVÁ a Miloš MENDEL. *Islám, ideál a skutečnost*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-012-8.
- MÜLLER, Zdeněk. *Islám a islamismus*. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1818-2.
- MURRAY, Douglas. *Podivná smrt Evropy*. Voznice: LEDA, 2018. ISBN 978-80-7335-562-3.
- OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*. Praha: Libri, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7277-404-3.
- PÁČEK, Luboš. *Islám a západ: Historická paměť a současná krize*. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-540-2.
- PAVLÍKOVÁ, Eva. *Muslimští migranti a český sekulární stát*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-018-5.
- POJAR, Miloš. *Izrael*. 2. vyd. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-435-7.
- RÁKOCZYOVÁ, Miroslava a Robert TRBOLA. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: SLON, 2009. ISBN 978-80-7419-023-0.
- ROBINSON, Francis. *Svět islámu*. Praha: Knižní klub, 1996. ISBN 978-80-7176-356-7.
- ROBINSON, Francis. *The Cambridge Illustrated History of the Islamic World*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996. ISBN 0-521-66993-6.
- ROSŮLEK, Přemysl a kol. *Sondy do studia (o) islámu v období „migrační krize“*. Praha: Dokořán, 2017. ISBN 978-80-7363-872-6.

SAMKOVÁ, Klára. *Proč nesmí islám do Česka*. Praha: BONDY, 2016. ISBN 978-80-88073-13-0.

SARDAR, Ziauddin a Zafar Abbas MALIK. *Islám*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-882-1.

SARDAR, Ziauddin. *Islám: náboženství, historie a budoucnost*. Brno: Jota s.r.o., 2010. ISBN 978-80-7217-628-1.

TAUER, Felix. *Svět islámu*. 2. vyd. Praha: Vyšehrad, 2006. ISBN 80-7021-828-2.

TOPINKA, Daniel. *Muslimové v Česku: etablování muslimů a islámu na veřejnosti*. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN 978-80-7485-115-5.

Internetové zdroje

Aktuálně.cz [online]. 2024. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Aktuálně.cz>. [cit. 2024-02-19].

Alrawi: V deseti letech jsem vydělával víc než úředník. *Brněnský deník.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/rozhovor/alrawi-v-deseti-letech-jsem-vydelaval-vic-nez-urednik-20130720.html>. [cit. 2023-12-07].

Arabská kultura stokrát jinak [online]. 2008. Dostupné z: https://www.hks.re/wiki/arabska_kultura_stokrat_jinak. [cit. 2023-10-11].

„Archetyp muslima, ze kterého jde strach.“ Rusko svou hybridní válku proti Česku začalo již před mnoha lety. *Lidovky.cz* [online]. 2022. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/orientace/archetyp-muslima-advokat-leonid-kusnarenko-muslimove-islam-cesko-rusko-hybridni-valka.A220708_164819_In_orientacer_vag. [cit. 2023-12-07].

Atmosféra jako před první světovou: Blízky východ se propadá do chaosu. Rovněž Orient před explozí? Volání po míru je prý zrada. Válkychtivá média a manipulace. Kde tentokrát Sarajevo? Blíží se velká válka? [online]. 2024. Dostupné z: <https://protiproud.info/politika/7727-atmosfera-jako-pred-prvni-svetovou-blizky-vychod-se-propada-do-chaosu-rovnez-orient-pred-explozi-volani-po-miru-je-pry-zrada-valkychtiva-media-a-manipulace-kde-tentokrat-sarajevo-blizi-se-velka-valka.htm>. [cit. 2024-02-27].

BENEŠ, Martin. Modlím se, když děti obědvají, říká učitelka, která nosí hidžáb. *IDNES.cz* [online]. 2013. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ucitelka-ve-skolce-je-muslimka.A130326_093259_budejovice-zpravy_khr. [cit. 2024-02-06].

Bombardování Gazy má 8 000 obětí, odvěta Izraele sílí hlavně na severu. [online]. 2023. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/izrael-gaza-utok-obeti-cervenyy-kriz.A231029_072637_In_zahranici_lsva. [cit. 2024-02-27].

"Bůh Židy proklel." Antisemitických útoků přibývá i v Česku, podle dat až čtyřnásobně. [online]. 2023. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/antisemitismus-zide-cesko/r~4e3dd41677f411ee9ae20cc47ab5f122/>. [cit. 2024-02-27].

Burka, nikáb, burkiny, čádor či hidžáb. Jak poznat rozdíly v oděvech muslimek? [online]. 2021 [cit. 2023-10-21]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/burka-nikab-burkini-cador-hidzab-jak-od-sebe-odlisit-tradicni-odevy-muslimek-32257>.

Co je rasismus, homofobie, extremismus... *Prevence-praha.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.prevence-praha.cz/index.php/rasismus-homofobie-extremismus.html>. [cit. 2023-12-06].

Česká šátková aféra: rasismus to je, ale zaměřený proti naší kultuře [online]. 2013. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/52800/ceska-satkova-afera-rasismus-to-je-ale-zamereny-proti-nasi-kulture.html>. [cit. 2023-10-21].

Dějiny muslimů Moravy, Čech a Slovenska. *E-islam.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.e-islam.cz/dejiny-muslimu-moravy-cech-a-slovenska/>. [cit. 2023-09-19].

Expert na Blízký východ BŘETISLAV TUREČEK – Souvislosti a historie konfliktu Izrael-Palestina [online]. 2023. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/epizoda/287744>. [cit. 2024-03-12].

Gaza hlásí stovky mrtvých po náletu na nemocnici. Z útoku se viní obě strany. [online]. 2023. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/pasmo-gazy-palestina-lekari-izrael-lide-pod-troskami.A231017_194706_in_zahranici_lsva. [cit. 2024-02-27].

Hamás. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Hamás>. [cit. 2024-02-06].

Chcete zbraň? Obráťte se na mě, vyzývá šéf pražských muslimů. Ti se od něj distancují. *Zpravy.aktualne.cz* [online]. 2019. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pomuzu-vam-s-ozbrojovanim-sdelil-prazskym-muslimum-jejich-se/r~a92c7a4a4a4911e9be22ac1f6b220ee8/>. [cit. 2023-12-07].

Integrace cizinců. *Mpsv.cz* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/integrace-cizincu>. [cit. 2023-09-14].

Islám v Česku. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Islám_v_Česku. [cit. 2024-02-06].

Islamophobia – a Challenge for Us All. *Assets.website-files.com* [online]. Dostupné z: https://assets.website-files.com/61488f992b58e687f1108c7c/617bfd6cf1456219c2c4bc5c_islamophobia.pdf. [cit. 2023-09-19].

Islámské pojetí rodiny – Encyklopedie Migrace [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.encyclopediaofmigration.org/islamske-pojeti-rodiny/>. [cit. 2023-10-11].

Izrael a Palestina. Dvacet tisíc slov, díky nimž pochopíte konflikt, který nemá obdobu. *Denikn.cz* [online]. 2023. Dostupné z: <https://denikn.cz/1264482/partie-kde-se-hraji-uz-jen-vynucene-tahy-v-cem-spociva-nestesti-izraele-s-netanyahuem-v-cele/>. [cit. 2023-12-12].

Izrael je ve válce [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-ostrelovani-izraele-z-pasma-gazy-si-vyzadalo-zranene-40445916>. [cit. 2024-02-27].

Izrael se chystá udělat to, před čím ho všichni varují. Zaútočit na Rafáh. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-izrael-se-chysta-udelat-to-pred-cim-ho-vsichni-varuji-zautocit-na-rafah-245544>. [cit. 2024-02-27].

Izraelci po týdnech obléhání vtrhli do nemocnice v Gaze. Byla poslední na jihu. [online]. 2024. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/izrael-hamas-pasmo-gazy-nemocnice-palestinsky-stat.A240218_115331_in_zahranici_lvar. [cit. 2024-02-27].

Izraelské útoky v Gaze způsobují humanitární katastrofu, domnívá se třetina Čechů. [online]. 2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cedmo-gaza-humanitarni-katastrofa/r~d3f50006b93111eeba63ac1f6b220ee8/>. [cit. 2024-02-27].

#55 Izraelsko-palestinský konflikt | Marek Čejka. *Podcasters.spotify.com* [online]. 2023. Dostupné z: <https://podcasters.spotify.com/pod/show/svetovi/episodes/55-Izraelsko-palestinsk-konflikt--Marek-ejka-e2b64at>. [cit. 2024-04-05].

JAK TO BYLO S IZRAELEM A PALESTINOU: PO STOPÁCH NENÁVISTI NA BLÍZKÉM VÝCHODĚ. *Irozhlaz.cz* [online]. 2023. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-svet/vinohradska-12-izrael-palestina-marek-cejka-podcast_2310130600_pj. [cit. 2023-12-12].

Jiří Bečka. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2022. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jiří_Bečka. [cit. 2024-03-29].

Luboš Kropáček. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Luboš_Kropáček. [cit. 2024-03-29].

Lukáš Lhoťan. *Org.wikipedia.cz* [online]. 2023. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lukáš_Lhoťan. [cit. 2023-12-07].

Marek Čejka. *Cs.wikipedia.org* [online]. 2023. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Marek_Čejka. [cit. 2024-03-29].

Mešita v Brně funguje 25 let. Má za sebou rozbití oken i výhrůžky smrtí. *Brnensky.denik.cz*[online]. 2023. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/zpravy_region/mesita-brno-islam-modlitebna-dvacet-pet-let-utok-vandal-nabozenstvi-vyroci-vznik.html. [cit. 2024-02-06].

Miloš Mendel. *Databazeknih.cz* [online]. 2018. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/milos-mendel-8942>. [cit. 2024-03-29].

Muslimové v ČR. *Praha-muslim.cz* [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/muslimsInCz.htm;jsessionid=EDAD835DC815C2E2D462025356FDCCE3>. [cit. 2023-11-09].

Muslimská obec v Brně (MOB). *Umocr.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/mobinfo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

Muslimská obec v Praze. *Praha-muslim.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/community.htm>. [cit. 2023-11-09].

Nové důkazy: Nemocnici v Gaze opravdu bombardoval Izrael. Areál al-Ahli zjevně zasáhla izraelská vzdušná bomba Air burst. Stovky Palestinců rozdrceny a spáleny ohnivou koulí. Proč asi nevyjde izraelská taktika – To ne my, to oni? [online]. 2023. Dostupné z: <https://protiproud.info/politika/7512-nove-dukazy-nemocnici-v-gaze-opravdu-bombardoval-izrael-areal-alahli-zjevne-zasahla-izraelska-vzdusna-bomba-air-burst-stovky->

palestincu-rozdruceny-a-spaleny-ohnivou-kouli-proc-asi-nevyjde-izraelska-taktika-to-nemy-to-oni.htm. [cit. 2024-02-27].

Novinky.cz [online]. 2024. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Novinky.cz>. [cit. 2024-02-19].

Objevte islám. *Objevte islám* [online]. 2001. Dostupné z: https://www.islamweb.cz/objevte_islam/13.htm. [cit. 2023-10-23].

Orientální ústav – Orientální ústav AV ČR [online]. Dostupné z: <https://orient.cas.cz/cs/>. [cit. 2023-10-11].

Pavel v Izraeli: Nejste tím, kdo zaútočil. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-pavel-v-izraeli-40457270>.

Poslechněte si podcast: #29 - s Kateřinou Gamal, českou muslimkou, o islámu. *Podcasty.seznam.cz* [online]. 2021 [cit. 2023-12-12]. Dostupné z: <https://podcasty.seznam.cz/podcast/hlas-heroine/29-s-katerinou-gamal-ceskou-muslimkou-o-islam-45707>. [cit. 2024-02-27].

Poslechněte si podcast: Izrael a Palestina. Jak to kdysi celé začalo. *Podcasty.seznam.cz* [online]. 2023. Dostupné z: <https://podcasty.seznam.cz/podcast/studio-n/izrael-a-palestina-jak-to-kdysi-cele-zacalo-293346>. [cit. 2023-12-12].

Předsedu pražské muslimské obce vyloučili. *Novinky.cz* [online]. 2019. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-predsedu-prazske-muslimske-obce-vyloučili-40275463>. [cit. 2023-12-07].

Quran-Islam.org - True Islam [online]. Dostupné z: [https://www.quran-islam.org/articles/part_3/the_burqa_\(P1357\).html](https://www.quran-islam.org/articles/part_3/the_burqa_(P1357).html). [cit. 2023-10-21].

Soud definitivně osvobodil Vladimíra Sáňku, který šířil radikální islámskou knihu. *Idnes.cz* [online]. 2018. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vladimir-sanka-sireni-radikalni-islamske-knihy-soud_1805111108_jak. [cit. 2023-12-07].

Soud zamítl žalobu dívky na zdravotnickou školu kvůli nošení hidžábu. *Lidovky.cz* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/soud-rozhodne-ve-sporu-studentky-a-skoly-kvuli-hidzabu.A170127_093037_ln_domov_ele/diskuse/2. [cit. 2024-02-06].

Stanovy Muslimské obce v Praze. *Umocr.cz* [online]. 2007. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovymop.pdf>. [cit. 2023-11-09].

STATUT Ústředí muslimských obcí. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/stanovyumo.pdf>. [cit. 2023-11-09].

STÝSKALÍKOVÁ, Věra. *Modely integrace imigrantů a jejich projevy v české politice* [online]. 2004. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4041/5279>. [cit. 2023-08-20].

Šéf pražských muslimů Kušnarenko: kontroverzní právník s vazbami na Rusko. *Idnes.cz*[online]. 2019. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kusnarenko-sef-muslimske-obce-pravnik-kontroverzni-rusko.A190320_132235_domaci_kuce. [cit. 2023-12-07].

Takřka 70 procent Čechů považuje Hamás za teroristy. Nejméně voliči SPD a KSČM. [online]. 2024. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cedmo/r~144626c0b38411ee8c6f0cc47ab5f122/>. [cit. 2024-02-27].

Ústředí muslimských obcí - historie a současnost. *Umocr.cz* [online]. 2009. Dostupné z: <https://www.umocr.cz/historiecz.pdf>. [cit. 2023-11-09].

Ústředí muslimských obcí. *Rg-encyklopedie.soc.cas.cz* [online]. 2022. Dostupné z: https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/Ústředí_muslimských_obcí.
Útok na Izrael je teroristický čin, zablokuje snahy o mír, uvedl Pavel. [online]. 2023 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-v-izraeli-je-pres-padesat-cechu-k-evakuaci-je-ministerstvo-nevyzvalo-237896>. [cit. 2024-02-06].

V „poslední baště“ Hamásu se tísní i většina obyvatel Gazy. Co víme o plánu útoku na Rafáh.[online]. 2024. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-v-posledni-baste-hamasu-se-tisni-i-vetsina-obyvatel-gazy-co-vime-o-planu-utoku-na-rafah-40460578>. [cit. 2024-02-27].

Válka Izraele s Hamásem (2023-2024). *Cs.wikipedia.org* [online]. 2024. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Izraelsko-palestinský_konflikt. [cit. 2024-02-06].

Válka v Gaze patří k nejničivějším, někteří ji srovnávají s Drážd'any. [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/diskuze/prave-se-deje-valka-v-gaze-patri-k-nejnicivejsim-nekteri-ji-srovnávají-s-drazdany-242749>. [cit. 2024-02-27].

„Volali, že naše ložnice je bunkr.“ Desítky Čechů se vrátily z Izraele. [online]. 2023. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-vladnim-specialem-se-z-izraele-evakovalo-34-cechu-238155#utm_content=ribbonnews&utm_term=7.%20října%202023%20útok%20na%20izrael&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz. [cit. 2024-02-27].

Vyloučit muslimku ze školy? Vyzvali mě, ať udělám nesmysl, já to odmítl, to je celé, říká ředitel. *Video.aktualne.cz* [online]. 2016. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvttv/nutit-studentku-sundat-hidzab-nehodlam-islam-na-skole-nepodp/r~242f25b80b0411e68ba0002590604f2e/>. [cit. 2024-02-06].

Vztah a znalosti Čechů k muslimské minoritě [online]. 2018. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2018/07/Vztah_a_zanlosti_Cechu_k_muslimske_minorite_web.pdf. [cit. 2024-02-13].

Zajímavosti arabské kultury a filosofie [online]. 2012. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/zajimavosti-arabske-kultury-a-filosofie-7997743>. [cit. 2023-10-11].

Zásah nemocnice v Gaze provázely podivné okolnosti. [online]. 2023. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-blizky-a-stredni-vychod-zasah-nemocnice-v-gaze-provazely-podivne-okolnosti-40447387>. [cit. 2024-02-27].

Žalobci odložili případ kázání v brněnské mešitě. *Zprávy.aktualne.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zalobci-odlozili-pripad-kazani-v-brnenske-mesite/r~db6cd192528511e38f380025900fea04/>. [cit. 2023-12-07].

Žalobci: Šéf brněnských muslimů Alrawi vybízel k nenávisti. *Brněnský deník.cz* [online]. 2013. Dostupné z: <https://brnensky.denik.cz/zlociny-a-soudy/zalobci-sef-brnenskych-muslimu-alrawi-vybizel-k-nenavisti-20130902.html>. [cit. 2023-12-07].